

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งขอนำเสนอสาระสำคัญตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 - 1.1 ความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศ
 - 1.2 คำจำกัดความของการจัดการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้
 - 1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 - 1.4 คุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
 - 1.5 ตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1
 - 1.6 คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
 - 2.1 ความเป็นมาของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
 - 2.2 ความหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
 - 2.3 แนวทฤษฎีการสอนที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
 - 2.4 อรรถลักษณะของภาษา
 - 2.5 รูปแบบและขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
 - 2.6 ประโยชน์ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
3. การสอนแบบปกติ
 - 3.1 ความหมายของการสอนแบบปกติ
 - 3.2 เทคนิคการสอนแบบปกติ
 - 3.3 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบปกติ
 - 3.4 ขั้นตอนของการสอนแบบปกติ
4. การอ่าน
 - 4.1 ความหมายของการอ่าน
 - 4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - 4.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
 - 4.4 ความเข้าใจในการอ่าน

- 4.5 ระดับความเข้าใจในการอ่าน
- 4.6 วิธีการทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ
- 5. ความพึงพอใจต่อการเรียน
 - 5.1 ความหมายความพึงพอใจ
 - 5.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ
 - 5.3 การวัดความพึงพอใจต่อการเรียน
- 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1. ความสำคัญของการเรียนภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญของการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 190) ไว้ดังนี้

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันเนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพการสร้างความสำเร็จเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนและเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

ภาษาต่างประเทศที่เป็นการเรียนรู้พื้นฐานซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

2. คำจำกัดความของการจัดการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 190-191)

2.1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2.2 ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ความเหมือน และความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับ ภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

2.3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

2.4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

3. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 196-208) ไว้ดังนี้

3.1 สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

3.2 สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3.3 สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

3.4 สารที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

4. คุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 193-194) ไว้ดังนี้ คือ

ปฏิบัติตามคำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความข่าว โฆษณา นิทาน และบทร้อยกรองสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน ระบุ/เขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน เลือก/ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียด สนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เรื่องต่างๆ ใกล้ตัว สถานการณ์ ข่าว เรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคม และสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ใช้คำขอร้อง คำชี้แจง และคำอธิบาย ให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยายอธิบาย เปรียบเทียบและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตัวเอง ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์/เรื่อง/ประเด็นต่างๆ ที่อยู่ในความสนใจของสังคม พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาร หัวข้อเรื่องที่ได้จากการวิเคราะห์ ข่าว/เหตุการณ์/เรื่อง/สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะสมกับบุคคลและโอกาส ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบายเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมนิยม และประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

เปรียบเทียบ และอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่นเป็นภาษาต่างประเทศ

มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2,100-2,250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

ใช้ประโยคผสมและประโยคคำซ้อน (complex sentence) สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

5. ตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตาราง 1 - 4

ตาราง 1 ตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตัวชี้วัด สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ตัวชี้วัด สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ต.1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจงในการทำอาหารและเครื่องดื่ม การประดิษฐ์การใช้ยา/ สลากยา การบอกทิศทาง
1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจงง่ายๆ ที่ฟังและอ่าน	ป้ายประกาศต่างๆ หรือการใช้อุปกรณ์ - คำสั่ง เช่น Look at the.../here/over there./ Say it again/ Read and draw./ Put a/an...in/on/under a/an.../ Go to the window and open it./ Take out the book, open on page 17 and read it./ Don't go over there./ Don't be late. etc.

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<ul style="list-style-type: none"> - คำขอร้อง เช่น Please look up the meaning in a dictionary./ Look up the meaning in a dictionary, please./ Can/ Could you help me, please?/ Excuse me, could you ...? etc. - คำแนะนำ เช่น You should read everyday./ Think before you speak./ - คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่นเกม Start./ My turn./ Your turn./ Roll the dice./ Count the number./ Finish. etc. - คำสันธาน (conjunction) เช่น and/but/or - ตัวเชื่อม (connective words) เช่น First,... Second,...Third,... Next,... Then,... Finally,... etc.
<p>2. อ่านออกเสียงข้อความ นิทาน และบทร้อยกรอง (poem) สั้นๆ ถูกต้องตาม หลักการอ่าน</p>	<p>ข้อความ นิทาน และบทร้อยกรองการใช้พจนานุกรม</p> <p>หลักการอ่านออกเสียง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค - การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน - การอ่านบทร้อยกรองตามจังหวะ

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
<p>3. เลือก/ระบุประโยคและข้อความให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง (non-text information) ที่อ่าน</p>	<p>ประโยค หรือข้อความ และความหมายเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นวงคำศัพท์สะสมประมาณ 1,400-1,550 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม) การตีความ/ถ่ายโอนข้อมูลให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง เช่น สัญลักษณ์ เครื่องหมาย กราฟแผนภูมิ ตาราง ภาพสัตว์ สิ่งของ บุคคล สถานที่ต่างๆ โดยใช้ Comparison of adjectives/ adverbs/ Contrast : but, although/ Quantity words เช่น many/ much/ a lot of/ lots of/ some/ any/ a few/ few/ a little/ little etc.</p>
<p>4. ระบุหัวข้อเรื่อง (topic) ใจความสำคัญ (main idea) และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา นิทาน และเรื่องสั้น</p>	<p>บทสนทนา นิทาน เรื่องสั้น และเรื่องจากสื่อประเภทต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์การจับใจความสำคัญ เช่น หัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญรายละเอียด สนับสนุนคำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใคร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ใช่หรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yes/No Question - Wh-Question - Or-Question etc. - Tenses : present simple/ present continuous/ past simple/ future simple etc.

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
<p>มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Simple sentence/ Compound sentence - คำานานเมืองสุพรรณบุรี - ประวัติบุคคลสำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี - นิทานพื้นบ้านในจังหวัดสุพรรณบุรี เรื่องสั้นในท้องถิ่นภาคกลางหรือสุพรรณบุรี
<p>1. สนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรม และสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การทักทาย กล่าวลา ขอขอบคุณ ขอโทษ ชมเชย การพูดแทรกอย่างสุภาพ การชักชวน ประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ตัว และสำนวนการตอบรับ การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรม สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน</p>
<p>2. ใช้คำขอร้อง ให้คำแนะนำ และคำชี้แจงตามสถานการณ์</p>	<p>คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจง</p>
<p>3. พูดและเขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม</p>	<p>ภาษาที่ใช้ในการแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ เช่น Please.../..., please./ I'd like.../ I need.../ May/Can/Could...?/ Yes,../Please do./Certainly./Yes, of course./ Sure./ Go right ahead./ Need some help?/ What can I do to help?/ Would you like any help?/ I'm afraid.../ I'm sorry, but.../ Sorry, but... etc.</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
4. พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม	คำศัพท์ สำนวน ประโยค และข้อความที่ใช้ในการขอและให้ข้อมูล และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่าน คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจง
5. พูดและเขียนแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้เคียงกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบอย่างเหมาะสม	ภาษาที่ใช้ในการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น และให้เหตุผลประกอบ เช่น ชอบ ไม่ชอบ ดีใจ เสียใจ มีความสุข เศร้า หิว รสชาติ สวย น่าเกลียด เสียใจ ดี ไม่ดี จากข่าว เหตุการณ์ สถานการณ์ ในชีวิตประจำวัน เช่น Nice/ Very nice./ Well done! Congratulations.I like... because... / I love...because.../ I feel... because...I think.../ I believe.../ I agree/disagree...I don't believe.../ I have no idea.../ Oh no! etc.
มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน	ประโยคและข้อความที่ใช้ในการบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรมประจำวัน ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม ใกล้ตัว เช่น การเดินทาง การรับประทานอาหาร การเรียน การเล่นเกม ฟังเพลง การอ่านหนังสือ การท่องเที่ยว - หน้าที่เกี่ยวกับตนเอง เช่น อาบน้ำแปรงฟัน แต่งตัว กินข้าว ไปโรงเรียน - หน้าที่ในครอบครัว เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ทำอาหาร - หน้าที่ในโรงเรียน เช่น ทำความสะอาด ห้องเรียน
1. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรมประจำวัน ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
2. พุด/เขียน สรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ (theme) ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/ เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม	- การเรียนวิชาต่างๆ ในโรงเรียน การทำงานบ้าน การเล่นเกมและดนตรี การจับใจความสำคัญ/แก่นสาระ การวิเคราะห์ความเรื่อง/เหตุการณ์ที่อยู่ใน ความสนใจ เช่น ประสบการณ์ ภาพยนตร์ กีฬา เพลง
3. พุด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ กิจกรรมหรือเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว พร้อมทั้งให้ เหตุผลสั้นๆ ประกอบ	การแสดงความคิดเห็นและการให้เหตุผล ประกอบเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 21-53)

ตาราง 2 ตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตัวชี้วัด สาระที่ 2 ภาษา และวัฒนธรรม

ตัวชี้วัด สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของ ภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับ กาลเทศะ	
1. ใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางสุภาพ เหมาะสม ตามมารยาทสังคม และ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	การใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางในการ สนทนา ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของ เจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การชมเชย การใช้สีหน้าท่าทางประกอบการพูด
2. บรรยายเกี่ยวกับเทศกาล วันสำคัญ ชีวิต ความเป็นอยู่ และประเพณีของเจ้าของ ภาษา	การใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางใน การสนทนา ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การชมเชย การใช้สีหน้าท่าทางประกอบการพูด

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
<p>3. เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ</p>	<p>กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่านิทาน บทบาทสมมุติ วันขอบคุณพระเจ้า วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์</p>
<p>มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม</p>	
<p>1. บอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย</p>	<p>ความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ ของเจ้าของภาษากับของไทยการใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย การใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางในการสนทนา ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การชมเชย การใช้สีหน้าท่าทางประกอบการพูด</p>
<p>2. เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง วันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย</p>	<p>ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง วันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย</p>

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 60-64)

ตาราง 3 ตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตัวชี้วัด สาระที่ 3 ภาษากับ
ความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

ตัวชี้วัด สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์ กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
<p>มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน</p> <p>1. ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน</p>	<p>การค้นคว้า การรวบรวม การสรุป และการนำเสนอข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลประชากรในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดสุพรรณบุรี - ผลผลิตทางการเกษตรใน หมู่บ้าน ตำบลอำเภอ และจังหวัดสุพรรณบุรี - อัตราการเกิดของประชากรใน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดสุพรรณบุรี - การประกอบอาชีพในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดสุพรรณบุรี - สภาพภูมิอากาศในท้องถิ่นสุพรรณบุรีในช่วง 12 เดือนตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม - ผลิตผลทางการเกษตรต่างๆ ในแต่ละช่วงเวลา - ข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุในช่วงเวลาต่างๆ - สถานประกอบการต่างๆ เช่น ที่พักรแรม ร้านอาหาร ร้านขายยา ร้านขายหนังสือ ธนาคาร - ข้อมูลเกี่ยวกับวัดที่สำคัญในจังหวัดสุพรรณบุรี

ตาราง 4 ตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตัวชี้วัด สาระที่ 4 ภาษา กับ
ความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

ตัวชี้วัด สาระที่ 4 ภาษา กับความสัมพันธ์ กับชุมชนโลก	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
<p>มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศใน สถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม</p> <p>1. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/ สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและ สถานศึกษา</p>	<p>การใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/ สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและ สถานศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - สืบค้นวัฒนธรรมการต่างกายของชาติ ต่างๆเปรียบเทียบกับของไทย - สืบค้นอาหารของชนชาติต่างๆ เปรียบเทียบกับของไทย
<p>มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็น เครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบ อาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก</p> <p>1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า ความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการ เรียนรู้ต่างๆในการศึกษาต่อและประกอบ อาชีพ</p>	<p>การใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/การ ค้นคว้าความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและ ประกอบอาชีพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สืบค้นงานเทศกาล ของชนชาติต่างๆ เปรียบเทียบกับของไทย - สืบค้นเกี่ยวกับงานศิลปะ - ดนตรี การแสดงของชนชาติต่างๆ เปรียบเทียบกับของไทย

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 69-71)

6. คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจงง่ายๆ ที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ นิทานและบทร้อยกรอง (poem) ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือก/ระบุประโยคและข้อความให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง (non-text information) ที่อ่าน ระบุนำหัวข้อเรื่อง (topic) ใจความสำคัญ (main idea) และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา นิทานและเรื่องสั้น บทสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ใช้คำขอร้อง ให้คำแนะนำและคำชี้แจงตามสถานการณ์ พูดและเขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรมประจำวัน ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว พูด/เขียน สรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ (theme) ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม ใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางสุภาพ เหมาะสม ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา บรรยายเกี่ยวกับเทศกาล วันสำคัญ ชีวิตความเป็นอยู่และประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ บอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาลงานฉลองวันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย ค้นคว้า รวบรวมและสรุปข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งเรียนรู้และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา และชุมชน ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า ความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

จากเนื้อหาทั้งหมด ผู้วิจัยเลือกสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน คือ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มาตรฐาน ต.1.1 และระบุใช้ตัวชี้วัดที่ 3 และ 4 ซึ่งมีรายละเอียดของมาตรฐานและตัวชี้วัดที่ใช้ดังนี้

มาตรฐาน ต.1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัดที่ 3 เลือก/ระบุประโยคและข้อความให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง (non-text information) ที่อ่านบทสนทนา นิทานและเรื่องสั้น

ตัวชี้วัดที่ 4 ระบุนำหัวข้อเรื่อง (topic) ใจความสำคัญ (main idea) และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา นิทาน เรื่องสั้น

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

1. ความเป็นมาของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (2550, หน้า 26-27) ได้กล่าวถึงการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters) หรือที่เรียกย่อๆ ว่า “CLE” ซึ่งประมวลสรุปได้ดังนี้ การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters) เป็นรูปแบบการสอนที่ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดของศาสตราจารย์ ดร. เคอร์ทนีย์ แคชเดน (Courtney Cazden) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยนักภาษาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่าน และครูผู้สอนภาษาต่างประเทศหลายคน เช่น ไบรอัน เกรย์ ดร.ริชาร์ด วอร์คเกอร์ และเนียดอร์ โดย ไบรอัน เกรย์ (Brian Gray) ได้ทดลองสอนกับนร.ชาวออสเตรเลียในปี ค.ศ. 1980 ที่โรงเรียนเทรเกอร์ พาร์ค (Trager Part School) ซึ่งเป็นโรงเรียนย่านชานเมือง แอลิส สปริง (Alice Spring) รัฐนอร์ทเทิร์นเทริทอรี (Northern Territory) ในโครงการ เทรเกอร์ พาร์ค (Trager Part Project) เพื่อแก้ปัญหา การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเทรเกอร์ พาร์ค เนื่องจากนักเรียน 90% ของโรงเรียนเป็นชาวพื้นเมืองที่แร้นแค้นยากจน และอาศัยอยู่ตามบ้านพักชั่วคราว และบริเวณชุมชนแออัด มีประสบการณ์ด้านการอ่าน การเขียนน้อยมาก โดยเฉพาะด้านความคิดรวบยอด ทำให้การจัดโปรแกรมภาษาอังกฤษในโรงเรียน ไม่ประสบความสำเร็จ กลุ่มครูผู้สอนดังกล่าว จึงสร้างโครงการสอนภาษาที่รับประสบการณ์ภาษาทุกด้านให้เป็นอย่างธรรมชาติ ผลการทดลองสอนประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง คือ นักเรียนเกือบ 100% สามารถอ่าน เขียน ฟัง พูดภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี โครงการดังกล่าวได้รับความสนใจจากนักศึกษา และได้เผยแพร่วิธีสอนนี้ไปทั่วประเทศออสเตรเลีย แคนนาดา สหรัฐอเมริกา และประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สำหรับในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2527 มีการทดลองสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นครั้งแรกในวิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2527 โดย ริชาร์ด วอล์เกอร์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและการเรียนรู้ทางการอ่าน เบรนต์ตัน บาร์เล็ท ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการอ่านแห่ง มหาวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาบริสเบน (Brisbane College of Advanced Education) ประเทศออสเตรเลีย และเสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ ได้ร่วมมือกัน จัดตั้งศูนย์การอ่าน ณ โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร การทดลองวิจัยเชิงปฏิบัติการสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยเลือกหนังสือ “A Little Red Hen” มาใช้ทดลองสอน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนสามารถอ่าน เขียน และพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนได้เป็นอย่างดี มีเจตคติที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษ และมีความคงทนในการจำคำศัพท์ต่างๆ ได้ดี (พรพิมล ประสงค์พร, 2547, หน้า 27-30)

ในปี พ.ศ. 2528 คณะอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ร่วมมือกันทดลองการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในวิชาภาษาไทยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่า 8-10 คาบเรียน นักเรียน

สามารถจำคำ ประโยคและเขียนตัวสะกดต่าง ๆ ได้ดี ชอบอ่าน สนุกสนานในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

จากผลการทดลองทั้งในวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษดังกล่าว ดร. ริชาร์ด วอร์คเกอร์ จึงเสนอโครงการพัฒนาการอ่านในประเทศไทยกับทางโรตารีสากล และได้รับอนุมัติให้ทำเป็นโครงการนำร่อง กับนักเรียนไทยที่มีปัญหาทางภาษาที่จังหวัดสุรินทร์ ในปีการศึกษา 2530 ผลปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนทดลองสามารถอ่าน เขียน ฟัง พูดภาษาไทย ได้สัมฤทธิ์สูงกว่า นักเรียนโรงเรียนกลุ่มควบคุม มีความสนใจในการอ่าน และทำคะแนนวิชาอื่นๆ ในกลุ่มมวลประสบการณ์ เช่น คณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน หลังจากผลการทดลองวิจัยในโครงการนำร่องประสบผลสำเร็จ มูลนิธิโรตารีสากล จึงอนุมัติเงินทุน ในการนำเนินการพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา หรือโครงการรู้หนังสือในประเทศไทย ซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติและโรตารีสากล โดยขยายผลโครงการพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในเขตอีสานใต้ประมาณ 100 ชั้นเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531-2536 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ประถมศึกษาปีที่ 6

นอกจากนี้ในช่วงปีการศึกษา 2533-2538 ได้มีการขยายผลการใช้รูปแบบการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จากโครงการในอีสานใต้ไปทดลองสอนภาษาไทยใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลปรากฏว่า ผู้เรียนได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยได้ดีขึ้น รวมทั้งเจตคติในการเรียนภาษาไทยสูงขึ้นอีกด้วย

จากการศึกษาความเป็นมาของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สรุปได้ว่าการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เกิดขึ้นจากความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนที่เป็นชาวพื้นเมืองที่ยากจน มีบ้านพักอยู่ในบริเวณชุมชนแออัด ซึ่งมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่น้อยมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านกาอ่าน การเขียน และโดยเฉพาะด้านความคิดรวบยอด ทำให้เกิดการจัดทำโปรแกรมภาษาอังกฤษในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น กลุ่มครูผู้สอน จึงนำการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามาทดลองใช้ ผลการทดลองสอนประสบผลสำเร็จอย่างดี คือ นักเรียนสามารถอ่าน เขียน ฟัง พูดภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี โครงการดังกล่าวจึงได้รับการยอมรับ และได้รับความสนใจจากนักศึกษา รวมทั้งมีการเผยแพร่วิธีสอนนี้ไปทั่วประเทศออสเตรเลีย แคนนาดา สหรัฐอเมริกา รวมทั้งประเทศไทย ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดีจากการทดลองการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในโรงเรียนต่างๆ

2. ความหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2534, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาไว้ว่า หมายถึง การสอนภาษาที่มุ่งเน้นปัจจัยป้อน และกระบวนการเรียนรู้ด้วยกลวิธีต่างๆ ที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้งการฟัง

การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่อง บุรณาการด้วยตนเองจากการพัฒนาความเข้าใจ ความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา โดยยึดสื่อการเรียน การจัด กิจกรรม พัฒนาขึ้นอย่างมีเป้าหมายในการนำรูปแบบภาษาไปใช้สื่อสารได้ในชีวิตประจำวัน ลำดับของกระบวนการเรียนการสอนจะจัดตามหลักการพัฒนาภาษาของผู้เรียนในการรับรู้ และ เรียนรู้ตามธรรมชาติ โดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านระดับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสติปัญญาของผู้เรียน (systemic linguistic) และภาษาเชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) เป็นจิตวิทยาในการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางความคิด ซึ่งจะนำไปสู่ จุดหมายปลายทางที่ต้องการ คือความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษาโดยการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างอิสระและถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการเรียนรู้ภาษา

จากความหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน พัฒนาภาษาของผู้เรียนในการเรียนรู้ตามธรรมชาติ ซึ่งคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่าง ถูกต้อง และเหมาะสม

3. แนวทฤษฎีการสอนที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2540, หน้า 31-35) ได้กล่าวถึงหลักการแนวทฤษฎี การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นทฤษฎีบุรณาการ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับ ประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ภาษา และสามารถนำไปใช้เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ จริง โดยได้รับแนวความคิดมาจากหลายทฤษฎี ดังนี้

1. แนวทฤษฎีธรรมชาติ (The Natural Approach)

แนวทฤษฎีการสอนนี้ เน้นให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายเข้าใจแก่ผู้เรียน (comprehensible input) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอน (process) ที่เหมาะสมกับการรับรู้ ทางภาษาของผู้เรียน (language acquisition) ผลของการเรียนรู้ (output) จะประสบความสำเร็จ ดังที่คาดหมายได้ ถ้าผู้สอนเข้าใจวิธีการให้ปัจจัยป้อนอย่างถูกต้องเหมาะสม และการป้อนปัจจัย ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการสอนความคิดรวบยอดทางภาษาที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นการ เรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติของมนุษย์ ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาสมองทั้งซีกซ้าย และซีกขวา ผู้สอนต้องให้โอกาสผู้เรียนได้มีการฝึกซ้ำๆ ย้ำทวนพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ทางสมอง ต่อไปให้บ่อยครั้งมากขึ้น เช่น อ่านซ้ำ คิดและสังเกตความคล้ายคลึง และความแตกต่างจากคำที่ อ่าน และเขียน จนสามารถแก้ไขข้อบกพร่องหรือที่ผิดพลาดให้ถูกต้องได้ด้วยตนเอง การรับรู้ และการเรียนรู้ก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น กระบวนการสอนดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างครบวงจร และต่อเนื่องกัน

2. แนวทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (The Communicative Teaching Approach)

แนวทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร เน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (sociolinguistics) เน้นบริบท (context) ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมตามเกณฑ์ทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นแนวการสอนที่เน้นความหมายมากกว่ารูปแบบหรือโครงสร้างของภาษา รูปแบบหรือโครงสร้างของภาษาเป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้พูดสามารถสื่อหน้าที่ของภาษาได้ตามต้องการ จุดมุ่งหมายของแนวการสอนเพื่อการสื่อสารที่สำคัญ คือ สร้างความสามารถในการสื่อสาร (communicative competence) ผู้สอนจะต้องจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะได้ครบวงจร ด้วยการให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายหรือความคิดรวบยอดในบริบทก่อน โดยให้ผู้เรียนใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่ เดาเนื้อหาจากบทอ่าน จึงให้ถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาพูด ซึ่งเป็นทักษะการฟัง-พูด ต่อจากนั้น จึงพยายามให้ผู้เรียนถ่ายทอดออกมาทางสีหน้า ท่าทาง จากการสื่อความหมายตามความคิดของตนและเป็นไปตามธรรมชาติ การสอนควรสอนทักษะ ฟัง พูด อ่าน และเขียนให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง การพัฒนาทักษะการสื่อสารนั้น ผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่เกิดจากความคิดของผู้เรียนเอง ควรปรับโอนความหมายของบริบทภาษานั้นๆ ให้เป็นที่เข้าใจ ก่อนจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาออกมา ซึ่งเป็นการใช้ภาษากาย (ท่าทาง) (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, 2536, หน้า 20)

3. แนวทฤษฎีการสอนอ่าน (Teaching Reading Approach)

ทฤษฎีการสอนอ่านในปัจจุบัน มีหลายทฤษฎีที่สำคัญ คือ ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ และทฤษฎีทางจิตวิทยา โดยได้ให้คำจำกัดความของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์ โดยผ่านกระบวนการทางความคิด (Smith, 1973; Goodman, 1988) อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2536, หน้า 21) วิธีและเทคนิคการสอนที่ใช้ในการสอนอ่านจึงจำเป็นต้องพิจารณาหลักการและทฤษฎีดังกล่าว เพื่อการเรียนรู้การอ่านที่ถูกต้อง และเป็นไปโดยธรรมชาตินักภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา มิได้มองการอ่านเป็นเพียงการแสวงหาความหมายเพื่อความหมายเพื่อความเข้าใจสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรเพียงอย่างเดียว แต่จะคำนึงถึงหลักการทางจิตวิทยาในการรับรู้การอ่าน การถ่ายโยงความคิดรวบยอด และองค์ประกอบอื่นที่ช่วยให้การอ่านสมบูรณ์ เช่น ความสนใจในประสบการณ์เดิม และการระลึกสิ่งที่อ่าน จะเน้นการสื่อความหมายของมนุษย์ในการอ่าน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการตีความหมายจากสัญลักษณ์ โดยผ่านกระบวนการทางความคิด ช่วยเชื่อมโยงความรู้ระหว่างองค์ประกอบย่อยของภาษาให้เข้าใจในประโยค และอนุเจต (paragraph) นั้นๆ (Smith, 1973) อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2536, หน้า 23) นอกจากนี้ ผู้อ่านที่ดีจะใช้กระบวนการทางความคิดเพื่อสำรวจและจับใจความรวมในการอ่านก่อนพิจารณาองค์ประกอบย่อยของภาษา เพราะการอ่านหรือการตีความจากสัญลักษณ์ โดยผ่านกระบวนการทางความคิดนั้น ผู้อ่านทุกคนย่อมแสวงหาความหมายของสิ่งที่อ่านเป็นอันดับแรกเสมอ (Goodman, & Burke, 1972)

อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ รัตนะวิชช์ (2536, หน้า 23) ลักษณะกระบวนการอ่านดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการอ่านที่นิยมกันมากทางด้านกรอ่านมีชื่อเรียกว่า “กระบวนการอ่านบนลงล่าง” (top-down process) เป็นกระบวนการอ่านที่มีความสอดคล้องกับการเขียนในลักษณะโครงสร้างระดับยอด (top level structure) เพราะโครงการเขียนดังกล่าว จะบ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องราว เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร การเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมในการอ่าน จะช่วยให้ผู้อ่าน อ่านเรื่องราวได้เข้าใจขึ้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Meyer, 1975) อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ รัตนะวิชช์ (2536, หน้า 23) ซึ่งผู้อ่านที่ดีจะต้องเข้าใจลักษณะ หรือชนิดของข้อความต่างๆ ด้วยการวิเคราะห์โครงสร้างของการเขียนในเนื้อความนั้น และทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียน เช่น การกวาดสายตา และการคิดหาข้อความที่เป็นรายละเอียดบางสิ่งบางอย่างของผู้อ่านที่สัมพันธ์กับโครงการเขียน การอ่านที่มีจุดมุ่งหมายย่อมมีประสิทธิภาพดีกว่าการอ่านอย่างเลื่อนลอย (Christie, 1987) อ้างถึงใน เสาวลักษณ์ รัตนะวิชช์ (2536, หน้า 24) แม้ว่าเป้าหมายของการสอนอ่านจะคล้ายคลึงกัน คือ ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการจับใจความสำคัญ หารายละเอียดของเรื่อง แปลความ ตีความ ขยายความ และมีเจตคติที่ดีในการอ่าน เช่น รักการอ่าน สนใจการอ่าน แต่ทฤษฎีทั้งสองมีแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการให้ปัจจัยป้อนแก่ผู้เรียนแตกต่างกันไป

4. แนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐาน (Genre – Based Approach)

แนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานนี้ ได้รับการพัฒนาจากนักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลีย ได้แก่ จิม มาร์ติน โจแอน โรเทอร์ ฟรานซิส คริสตี้ ไบรอัน เกรย์ และแมคเคน โดยยึดหลักการเกี่ยวกับทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistic Theory) ของ M.A.K. Halliday ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางภาษาศาสตร์ระดับโลก และเป็นที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไปในกลุ่มนักภาษาและผู้สอนภาษาในปัจจุบัน (Martin, & Rothery, 1980; Christie, 1987) อ้างถึงใน (พรพิมล ประสงค์พร, 2547, หน้า 50) ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบดังกล่าวจะเน้นการใช้ภาษาเพื่อสื่อเนื้อความจากบริบทของภาษาในกาลเทศะต่างๆ ในสังคม หรือชุมชนต่างวัฒนธรรม มีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

4.1 ภาษาและความหมาย (language and meaning)

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในแต่ละสังคมหรือชุมชนจะมีความหมายแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของสถานการณ์ต่างๆ วัฒนธรรม สังคม และชนชาติ แต่เป้าหมายสำคัญในการสื่อสารเหมือนกัน คือ ความเข้าใจเนื้อความ (text) ที่ต้องการติดต่อ โดยใช้ภาษาเป็นสื่อ ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน หรือแม้แต่ภาษาใบหรือภาษากาย ต่างก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ความเข้าใจเนื้อความ (text) ดังนั้น “ความหมาย” จึงเป็นหัวใจสำคัญของการใช้ภาษา ความเข้าใจเนื้อความ (พรพิมล ประสงค์พร, 2547, หน้า 51)

4.2 ภาษา และบริบทภาษา (language and context)

พรพิมล ประสงค์พร (2547, หน้า 51-52) ได้กล่าวว่า บริบทภาษาเป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่ทำให้เนื้อความเป็นที่เข้าใจได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากภาษาจะแปรเปลี่ยนไปตามสภาพของบริบททางสังคม ความเข้าใจภาษาไม่ใช่เข้าใจเพียงแต่คำ ระเบียบไวยากรณ์ หรือเสียงที่แยกออกมาจากบริบท แต่ความเข้าใจภาษาจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีความเข้าใจบริบทของภาษา ดังนั้นเนื้อความของภาษาจึงมีอิทธิพลต่อการสื่อความหมายเป็นอย่างยิ่ง เนื้อความของภาษามีความสำคัญ 3 ประการ คือ

4.2.1 เป็นผลของการสื่อความ (output หรือ product) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวได้ชัดเจนง่ายขึ้นว่า หมายถึงสิ่งใด

4.2.2 เป็นกระบวนการของการใช้ภาษา (process) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจได้ว่า ควรใช้ภาษาอย่างไร เพื่อสื่อความให้เป็นที่เข้าใจได้ในบริบทนั้นๆ

ลักษณะของบริบทภาษาที่มีบทบาทในการทำให้เนื้อความมีความสำคัญ และได้ความหมายชัดเจน มี 2 ประเภท คือ

1) บริบทของภาษาของสถานการณ์ต่างๆ (context of situation) ซึ่งบริบทภาษาของสถานการณ์มีความสำคัญมาก เพราะจะสื่อเนื้อความของสังคมหรือชุมชนให้เห็นลักษณะของการใช้ภาษาที่แท้จริงตามสภาพแวดล้อมนั้นๆ มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1.1) เรื่องราว (field) หมายถึง เนื้อหาหรือสาระของสิ่งที่เรากำลังสื่อสารกันอยู่ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากาย

1.2) ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา (tenor) ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา รวมทั้งสถานะของผู้ใช้ภาษาจะทำให้การใช้ภาษาในบริบทต่างๆ แตกต่างกันได้ แม้ว่าจะสื่อสารในเรื่องเดียวกันก็ตาม

1.3) วิธีในการสื่อความหมาย (mode) การสื่อความหมาย อาจใช้ได้ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน หรือภาษากาย ลักษณะของการใช้จะแตกต่างกัน

2) ภาษาและทำเนียบภาษา (language and register)

เมื่อบริบทภาษามีอิทธิพลทำให้ลักษณะการใช้ภาษาแตกต่างกันทั้งสถานการณ์ และวัฒนธรรม ดังนั้นทำเนียบภาษา (register) หรือคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในแต่ละสถานการณ์ ย่อมแตกต่างกันด้วย

4.2.3 การเรียนรู้ภาษาในบริบท (language learning in context)

การเรียนรู้ภาษาในบริบท เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อความของบริบท ถูกต้องนั้น ควรเริ่มจากการรับรู้ภาษาที่ถูกต้องตามลักษณะของบริบทภาษาไทยในสถานการณ์ต่างๆ และเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เพื่อผู้เรียนจะได้ฝึก และเลียนแบบจากประสบการณ์ฟัง พูด อ่าน เขียน ด้วยตนเองในชนิดของภาษาหรือที่เรียกว่า อรรถลักษณะของภาษา (genre)

จากการศึกษาแนวทฤษฎีต่างๆ พอสรุปได้ว่า การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นการสอนที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนในกระบวนการพัฒนาภาษาตามหลักการและทฤษฎีต่างๆ อย่างเหมาะสมและบูรณาการกระบวนการและวิธีต่างๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษา เพื่อสามารถสื่อสารทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษากาย สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและสามารถศึกษาวิชาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

4. อรรถลักษณะของภาษา

เป็นทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน มีอยู่หลายชนิด แต่อรรถลักษณะของภาษาที่นิยมใช้ในการสื่อความกันทั่วไป มีดังนี้ (เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ, 2536, หน้า 27 – 30)

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (recount)
2. รายงาน (report)
3. การอธิบาย (explanation)
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (exposition)
5. กระบวนการวิธีการ (procedure)
6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (narrative)
7. การอภิปราย (discussion)
8. การสังเกต (observation)

อรรถลักษณะของภาษาแต่ละชนิด มีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ (schematic structure) เพื่อการสื่อความหมายและลักษณะของภาษา (linguistic features) ดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (recount) เป็นเรื่องและผู้เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาและจากประสบการณ์ของผู้เขียน
 - 1.1 ลักษณะโครงสร้างของภาษา
 - 1.1.1 เริ่มต้นด้วยบทนำ
 - 1.1.2 มีลำดับเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
 - 1.1.3 มีบทสรุป
 - 1.2 ลักษณะของภาษา
 - 1.2.1 มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลา และลำดับเหตุการณ์
 - 1.2.2 อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง
 - 1.2.3 เป็นเรื่องเล่า จึงเป็นเรื่องในอดีต
 - 1.2.4 มีคำเชื่อม เพื่อบอกลำดับการเกิดของเหตุการณ์ก่อนหลัง และใจความต่อเนื่อง เช่น แล้วดังนั้น จากนั้น ต่อจากนั้น ก่อนที่จะ หลังจากนั้น ฯลฯ
 - 1.2.5 ตอนท้ายของเรื่องจะบอกค่านิยมหรือความเห็นส่วนตัว

2. รายงาน (report) เป็นการเขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน
 - 2.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ
 - 2.1.1 มีบทนำ โดยกล่าวถึงเรื่องทั่วไป ซึ่งอาจให้คำจำกัดความ หรือคำนิยามทั่วไป
 - 2.1.2 บอกรายละเอียดของเรื่องนั้นๆ เช่น ประเภทลักษณะท่าที หรือลักษณะทางพฤติกรรมคุณค่าที่มีต่อมนุษย์ ฯลฯ
 - 2.2 ลักษณะทางภาษา
 - 2.2.1 ใช้คำหรือภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจง
 - 2.2.2 มีคำกริยาแสดงอาการ การกระทำ การแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น เป็น อยู่ คือ
 - 2.2.3 อาจมีหัวข้อกล่าวเป็นเรื่องๆ
 - 2.2.4 มักเป็นประโยคบอกเล่า
3. การอธิบาย (explanation) เป็นการเขียนเกี่ยวกับสาเหตุ และกระบวนการณ์ของปรากฏการณ์ต่างๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ และผลว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และเหตุใดจึงเกิดขึ้น
 - 3.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ
 - 3.1.1 บอกหลักการ สาเหตุและเหตุผล บอกลักษณะของเหตุการณ์นั้นๆ
 - 3.1.2 มีบทสรุปจากหลักการ
 - 3.2 ลักษณะของภาษา
 - 3.2.1 เป็นประโยคบอกเล่า และใช้ภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจง
 - 3.2.2 มีคำสันธานเชื่อมประโยค เพื่อบ่งบอกความเป็นเหตุเป็นผลกัน
 - 3.2.3 ใช้คำวิเศษณ์เชื่อมประโยค เพื่อการขยายความของการกระทำ ทำให้ชัดเจนขึ้น
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (exposition) เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการถกเถียงหรือโต้แย้ง
 - 4.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ แสดงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน หรือแสดงความคิดเห็น เช่น เขียนแสดงให้เห็นประโยชน์หรือความสำคัญ
 - 4.1.1 มีข้อความหรือประโยคสนับสนุนเหตุ และผลที่เสนอในแต่ละความคิด
 - 4.1.2 มีบทสรุปย้ำความเห็นของตน เพื่อเน้นความสำคัญของเรื่องให้น่าสนใจ และน่าเชื่อถือ
 - 4.2 ลักษณะของภาษา
 - 4.2.1 มีข้อความหรือเนื้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง

- 4.2.2 มีประโยคสนับสนุนหรือมีการขยายความในแต่ละความคิด
- 4.2.3 ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 บุรุษที่ 2 ในการกล่าวถึง
- 4.2.4 มีคำแสดงเจตคติ

5. กระบวนวิธีการ (procedure) เป็นการเขียนแนะนำการปฏิบัติ ซึ่งจะกล่าวถึงวิธีการกระบวนการ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน

5.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- 5.1.1 ต้องมีจุดประสงค์ในการเขียนที่แน่นอน
- 5.1.2 ใ้รายละเอียดของวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการใช้
- 5.1.3 เรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ

5.2 ลักษณะของภาษา

- 5.2.1 เป็นประโยคคำสั่ง
- 5.2.2 ใช้คำกริยาที่บ่งบอกจากการปฏิบัติ
- 5.2.3 ใช้ภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจง ไม่อ้างอิงตัวบุคคล
- 5.2.4 ใช้คำนาม

6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (narrative) เป็นการเขียนเรื่องเล่าจากการจินตนาการ ส่วนมากเป็นเรื่องนิทาน หรือนิยาย

6.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

6.1.1 มีการนำเรื่อง กล่าวความเป็นไปของเรื่อง บ่งบอกตัวบุคคล สถานที่ หรือเวลา

- 6.1.2 มีลำดับของเหตุการณ์ในเรื่อง
- 6.1.3 แสดงปมปัญหาของเรื่อง
- 6.1.4 แสดงการคลี่คลายของเรื่อง หรือการแก้ปมปัญหา
- 6.1.5 อาจให้คติพจน์ หรือข้อเตือนใจท้ายเรื่อง

6.2 ลักษณะของภาษา

6.2.1 เป็นเรื่องราวในอดีต หรือเป็นเรื่องราวที่ผ่านมาแล้ว

6.2.2 ใช้บุพบทบางบอกเวลา สถานที่

6.2.3 ใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคล หรือสิ่งของ
อื่นๆ

6.2.4 อาจมีการซ้ำย้ำเรื่อง

6.2.5 ใช้คำสันธานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่อง และบ่งบอกความเป็นเหตุเป็นผล ความคล้อยตาม และความขัดแย้ง ฯลฯ

7. การอภิปราย (discussion) เป็นการเขียนเรื่องเพื่อแสดงถึงเหตุผล และความจำเป็นชี้ให้เห็นข้อดี ข้อเสีย เป็นการจูงใจผู้อื่นให้คล้อยตาม

7.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

7.1.1 เริ่มบทนำด้วยการให้หลักการ หรือความสำคัญของเรื่องอย่างชัดเจน

7.1.2 กล่าวถึงข้อขัดแย้ง หรือข้อสรุปโดยการอ้างอิง แสดงเหตุผล

7.1.3 ตอนสุดท้ายกล่าวเสนอแนะเชิงสรุป ควรทำหรือสนับสนุนอย่างไร โดยย้ำหลักการ หรือความสำคัญของเรื่องเช่นเดียวกับบทนำ

7.2 ลักษณะของภาษา

7.2.1 มีข้อความแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และผู้อื่น

7.2.2 ใช้ประโยคบอกเล่า

7.2.3 มีข้อความสนับสนุน หรืออ้างอิงให้เหตุผล

7.2.4 ใช้คำเชื่อม เช่น คำสันธาน คำบุพบท คำวิเศษณ์ เพื่อแสดงความขัดแย้ง หรือคล้ายตาม หรือเป็นเหตุเป็นผลกัน

8. การสังเกต (observation) เป็นการเขียนเพื่อให้ความเห็น และให้รายละเอียดของการสังเกตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

8.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

8.1.1 มีบทนำเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต

8.1.2 มีลำดับของการบอกรายละเอียด

8.1.3 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสังเกต

8.2 ลักษณะของภาษา

8.2.1 มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลา หรือสถานที่ และลำดับการบอกรายละเอียด

8.2.2 ใช้คำคุณศัพท์บอกลักษณะของคำนามต่างๆ

8.2.3 ใช้ภาษาเป็นกลางๆ ไม่เฉพาะเจาะจงในการอ้างอิง

สรุปได้ว่าอรรถลักษณะของภาษา จะมีเป้าหมายในตัวเองที่ชัดเจนที่จะสื่อสารความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจ และผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อความที่ได้ฟังหรือได้อ่านชัดเจน ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้พูดและผู้เขียนมีเจตนาอย่างไรในการสื่อความ การเข้าใจอรรถลักษณะของข้อความต่างๆ จะทำให้การจับใจความสำคัญของเรื่อง การหารายละเอียด รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับเนื้อความที่อ่านจะทำได้ง่ายขึ้น เพราะในแต่ละอรรถลักษณะจะมีลำดับของการดำเนินเนื้อความที่แน่นอนเป็นขั้นตอนตั้งแต่เริ่มเนื้อความ ซึ่งแต่ละอรรถลักษณะจะมีลำดับเนื้อความแตกต่างกัน การใช้ภาษาก็จะเปลี่ยนแปลงไปตามอรรถลักษณะในแต่ละเนื้อความของบริบทหนึ่งๆ ด้วย

5. รูปแบบและขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้รู้จักเทคนิคกระบวนการการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ อันได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมทั้งให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษา เช่น รักการอ่าน รักการเขียน เข้าใจความรู้สึกนึกคิดจากการสื่อความหมายของภาษา และให้มีความรู้สึก

รับผิดชอบในการทำงานร่วมกันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้จักประชาธิปไตย และมีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง (เสาวลักษณ์ รัตวิรัช, 2550, หน้า 69-70) ซึ่งเป้าหมาย และกาจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ที่ได้รับการปรับปรุงและแก้ไขแล้วสามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1 (Concentrated Language Encounters Approach Model A) (พรพิมล ประสงค์พร, 2547, หน้า 72-109) ได้ต้นแบบมาจากโครงการทดลองสอนของโรงเรียนเทอร์เกอร์ พาร์ค ประเทศออสเตรเลีย โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนานักเรียนในระยะเริ่มเรียนภาษา ที่มีพื้นฐานประสบการณ์ทางภาษาน้อย และผู้สอนจะมีบทบาทร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่ารูปแบบอื่น เพราะผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการใช้ภาษาตามกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการรู้หนังสือ นำเข้าสู่การรู้หนังสือขั้นปฏิบัติการได้ต่อไป

ขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน ได้จำแนกออกตามประเภทของสื่อการสอนทั้งที่เป็นบทเรียนและกิจกรรม สรุปได้ดังนี้

1.1 สำหรับสื่อการสอนที่เป็นบทเรียน

1.1.1 ผู้สอนอ่านเรื่องให้ผู้เรียนฟังทั้งเรื่อง

1.1.2 ผู้เรียนเล่าเรื่องกลับ อภิปราย สนทนา อ่านออกเสียง และเล่นบทบาท

สมมุติ

1.1.3 เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

1.1.4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

1.1.5 ทำกิจกรรมทางภาษาด้วยเกม

1.2 สำหรับสื่อการสอนที่เป็นกิจกรรม

1.2.1 ผู้สอนแนะนำอุปกรณ์ สาธิตการปฏิบัติอย่างค่อยเป็นค่อยไปที่ละ

ขั้นตอน

1.2.2 ให้ผู้เรียนบอกอุปกรณ์ที่ใช้ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม หรือตามลำพัง ตามความสะดวกของการใช้อุปกรณ์

1.2.3 ขั้นตอนที่ 3,4 และ5 เหมือนกับการใช้สื่อการสอนที่เป็นบทเรียน

1.3 สื่อการเรียนการสอน จัดตามจุดมุ่งหมายของการอ่านในชีวิตประจำวัน คือ

1.3.1 อ่านเพื่อความบันเทิง ได้แก่ นิทาน นวนิยายต่างๆ ตามความสนใจตามระดับวัยของผู้เรียน

1.3.2 อ่านเพื่อเข้าใจวิธีการ ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับวิธีการต่างๆ เช่น การทำอาหาร การประดิษฐ์ของใช้ ฯลฯ

1.3.3 อ่านเพื่อเรียนรู้ ได้แก่ เรื่องสารคดีที่น่าสนใจ หรือความรู้ทั่วไป เช่น การออกกำลังกาย การรักษาโรค ฯลฯ

2. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 (Concentrated Language Encounters Approach Model B) (พรพิมล ประสงค์พร, 2547, หน้า 118-135) เป็นรูปแบบการพัฒนาผู้เรียนที่สามารถอ่านและเขียนประโยคพื้นฐานได้พอสมควรแล้วอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่าน และเขียนเรื่องต่างๆ ที่มีวรรณลักษณะหลากหลาย โดยใช้ความคิดของตนเอง อาศัยการเรียนรู้แบบ หรืออิงแบบอย่างจากบทเรียน รวมทั้งสามารถสื่อสารเป็นภาษาพูด คือ การฟัง และการพูด ซึ่งผู้สอนจะมีบทบาทลดลงเพื่อฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

ขั้นตอนในรูปแบบที่ 2 มีดังนี้

2.1 ผู้เรียนอ่านเรื่องร่วมกันและอภิปราย หรือสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกับผู้สอนและทำแผนผังสรุปความ

2.2 ผู้สอนโยงเรื่องที่อ่าน เข้าสู่เรื่องของผู้เรียนและอภิปรายร่วมกัน

2.3 เขียนเรื่องร่วมกันกับผู้สอนในกลุ่มใหญ่ หรือ เขียนเรื่องของผู้เรียนเองในกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อย

2.4 อภิปรายสนทนา และวิเคราะห์วรรณลักษณะร่วมกัน เกี่ยวกับเรื่องในเนื้อความที่ผู้เรียนเขียนในขั้นตอนที่ 3

2.5 ทำกิจกรรมทางภาษา เพื่อทบทวน ฝึกความแม่นยำ และเสริมทักษะทางภาษา

3. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 3 (Concentrated Language Encounters Approach Model C) (เสาวลักษณ์ รัตนิวิษฐ์, 2550, หน้า 145-157) เป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีประสบการณ์อ่าน การเขียนในระดับที่สูงขึ้น (advance level) ให้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญ และมีสมรรถภาพในการอ่าน เขียน ฟัง และพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ในบริบทภาษาที่เกี่ยวข้องกับมวลประสบการณ์ในวิชาต่างๆ มากขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถหาข้อมูลจากการสื่อสารทั้งภาษาพูด และภาษาเขียนจากบทความ หรือเรื่องราวต่างๆ ที่ได้ฟัง หรืออ่านในชีวิตประจำวัน และสามารถรายงานข้อมูลต่างๆ เพื่อสื่อความให้เป็นที่น่าสนใจได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

ขั้นตอนในรูปแบบที่ 3 มีดังนี้

3.1 ปรุมนิเทศเตรียมวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่านโดยการเดา สรุปและลำดับความ

3.2 สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านไปสู่การกำหนดเป้าหมาย หรือวางแผนการเรียนรู้

3.3 บันทึกย่อสาระของเรื่องตามเป้าหมาย หรือแผนการเรียนรู้

3.4 สังเคราะห์สาระของเรื่องและเขียนเรื่องนั้นในขั้นร่าง

3.5 ทบทวน ตรวจสอบ และแก้ไขงานเขียน

3.6 เขียนเรื่องในขั้นสุดท้าย และทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา

จากรูปแบบและขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาทั้ง 3 รูปแบบนั้น กล่าวได้ว่าการสอนในแต่ละรูปแบบมีจุดมุ่งหมายของการสอนแตกต่างกัน เริ่มตั้งแต่การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1 ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนในระยะเริ่มเรียนภาษา ที่มีพื้นฐานประสบการณ์ทางภาษาน้อย ผู้สอนจะมีบทบาทร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน มากกว่ารูปแบบอื่น ส่วนรูปแบบที่ 2 และ 3 นั้นการสอนมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนที่สามารถอ่าน และเขียนประโยคพื้นฐานได้พอสมควรแล้วให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่าน และเขียนเรื่องต่างๆ โดยใช้ความคิดของตนเอง และเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญ และมีสมรรถภาพในการอ่าน เขียน ฟัง และพูดเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ในบริบทภาษาที่เกี่ยวข้องกับมวลประสบการณ์ ในวิชาต่างๆ มากขึ้น

6. ประโยชน์ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

พรพิมล ประสงค์พร (2547, หน้า 299-301) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถใช้ความคิดของตน สื่อสารภาษาที่ต้องการได้ภายใต้การช่วยเหลือ และแนะนำของผู้สอนตามระดับวัยความสามารถ และความถนัดของผู้เรียน ทำให้ประสบความสำเร็จในการสื่อสาร และมีแรงจูงใจในการใช้ภาษา เช่น การสร้างแผนผังสรุปความ (Mapping) การอภิปรายการเขียนข้อความในลักษณะต่างๆ เพื่อสื่อความหมาย เป็นต้น
2. ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ที่จะแสดงความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในการใช้ภาษาสนุกสนานในการลองผิดลองถูกด้านภาษา และมีความสนใจ เช่น การอ่าน การเขียน
3. ผู้เรียนจะสนใจและรักการอ่าน การเขียนได้มากขึ้น เพราะประสบความสำเร็จในการอ่านโดยเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดี และมีกำลังใจที่จะอ่านและเขียนต่อไป
4. ผู้เรียนมีความรู้สึกประทับใจ และรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งรู้จักประชาธิปไตย และการช่วยเหลือกันและกัน
5. กระบวนการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนของแต่ละรูปแบบการสอน จะช่วยวัด และประเมินพฤติกรรมการเรียน รวมทั้งความสามารถ และความถนัดของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี
6. ลักษณะของกระบวนการเรียนการสอนจะช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน และผู้เรียนได้มาก ซึ่งจะส่งผลให้เกิดโอกาสในการปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสาร ได้มากขึ้นด้วย ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะเอื้อต่อความแตกต่างของผู้เรียนได้ในขณะเดียวกันเนื่องจากผู้สอนสามารถให้ภาระงานแก่ผู้เรียนที่แตกต่างกันได้ตามระดับความสามารถและความสนใจ

8. ผู้สอนสามารถจัดเนื้อหาวิชาต่างๆ เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนได้อย่างบูรณาการโดยไม่จำเป็นต้องแยกวิชาเรียนเป็นคาบเรียนต่างๆ ซึ่งจะช่วยลดภาระการสอนและการบูรณาการเนื้อหาวิชาต่างๆ ในหลักสูตรแก่ผู้เรียนได้

9. สามารถสอนเสริมให้กับผู้เรียนหลายกลุ่มได้ในขณะเดียวกัน ตามระดับความสามารถ

10. การวัดและการประเมินผลกระทำได้ง่าย เพราะในแต่ละขั้นตอนอาจทำการวัดและประเมินผลการปฏิบัติทางภาษาของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายได้อยู่แล้วในตัวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ง่าย จากผลงานที่ปฏิบัติทางภาษาในกิจกรรมแต่ละขั้นตอนด้วย

กล่าวโดยสรุป ประโยชน์ของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อการจัดกิจกรรมทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน สนุกสนาน และสนใจในการเรียนภาษามากขึ้น

การสอนแบบปกติ

1. ความหมายของการสอนแบบปกติ

ทิตนา แคมมณี (2545, หน้า 13) กล่าวว่า การสอนแบบปกติ หมายถึง การสอนแบบบรรยาย ซึ่งการสอนแบบนี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ โดยการพูด บอกเล่า อธิบาย ให้ผู้เรียนได้ซักถาม แล้วประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเป็นการสอนที่ปรากฏอยู่โดยทั่วไป

บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 41) กล่าวว่า การสอนแบบปกติ หมายถึง วิธีการสอนแบบบรรยาย ซึ่งเป็นการสอนที่อาศัยความสามารถของผู้สอนในการเรียบเรียงเนื้อหาสาระและการใช้เทคนิคการถ่ายทอดเนื้อหาสาระให้น่าสนใจ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546, หน้า 7) กล่าวว่า การสอนแบบปกติ หมายถึง วิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการพูด บอกเล่า อธิบาย สิ่งที่ต้องการสอนให้แก่ผู้เรียน โดยที่นักเรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย เพียงแต่ฟัง จดบันทึก หรือซักถามบางครั้ง แล้วประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

สรุปได้ว่า การสอนแบบปกติ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วย ชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุป และชั้นการวัดและการประเมินผล วิธีการสอนตามปกติมักจะใช้วิธีการสอนแบบบรรยายหรือวิธีสอนแบบสาธิต

2. เทคนิคการสอนแบบปกติ

ทิตนา เขมมณี (2545, หน้า 13-14) อธิบายเทคนิค และข้อเสนอแนะ เพื่อให้การสอน ซึ่งเป็นการสอนโดยทั่วไปไว้ดังนี้

1. การเตรียมตัว ซึ่งผู้บรรยายที่ดีต้องอาศัยการเตรียมการที่ดี ศึกษาเนื้อหาสาระ ให้เข้าใจ หากพบว่าไม่เข้าใจแจ่มแจ้ง ควรศึกษาค้นคว้าให้กระจ่างก่อน จากนั้นควรเลือกว่า เนื้อหาสาระใดมีความจำเป็นหรือมีประโยชน์ต่อผู้เรียนของตนเพียงใด เนื้อหาใดไม่จำเป็นอาจ ตัดออก ต่อไปควรจัดลำดับเนื้อหาว่าสิ่งใดควรพูดก่อน พูดหลัง และจะเชื่อมโยงอย่างไร ใน เนื้อหาแต่ละส่วนที่คลุมเครือ ควรหาตัวอย่างประกอบ หรือควรใช้สื่อใดช่วย และควรแสวงหา เทคนิคในการนำเสนอสาระแต่ละส่วนให้น่าสนใจ ทำทหายความคิดและเข้าใจได้ง่าย ซึ่งอาจจะ เป็นการใช้คำถามกระตุ้นหรือการเล่าประสบการณ์ที่แปลกใหม่ หรือนำเสนอปัญหาที่ท้าทาย ความคิด ก่อนบรรยาย ผู้สอนควรมีโครงร่าง (outline) สำหรับการบรรยาย และมีเอกสาร ประกอบการบรรยายแจกให้แก่ผู้เรียน

2. เมื่อเริ่มบรรยาย ผู้บรรยายควรสร้างความสนใจของผู้เรียน และพยายามรักษา ความสนใจนั้นให้คงอยู่ตลอดเวลาการบรรยาย ด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น

2.1 การใช้ปัญหาเป็นสิ่งเร้า เช่น ใช้ข่าว เหตุการณ์สำคัญและกรณีตัวอย่างต่างๆ

2.2 การใช้การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เห็น ความสามารถของตนในเรื่องนั้น

2.3 การใช้สื่อประกอบ เช่น ใช้แผ่นใส ภาพ สไลด์ เทปเสียง วิดิทัศน์ ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2.4 การใช้การซักถามประกอบกับการบรรยาย

2.5 การใช้กิจกรรมประกอบการบรรยาย เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย หรือการสาธิต การแสดงบทบาทสมมุติ การเล่นเกม การทดลองปฏิบัติ เป็นต้น

2.6 การยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย

2.7 การใช้อารมณ์ขัน

2.8 การเปิดโอกาสซักถามและแสดงความคิดเห็น

3. ก่อนยุติการบรรยาย ผู้บรรยายควรสรุปสาระสำคัญของการบรรยาย และควรเปิด โอกาสให้ผู้ฟังซักถาม หรือเปิดอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ต่อจากนั้นควรมีการทดสอบ การเรียนรู้ของผู้เรียนในเรื่องที่บรรยายด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสุ่มถาม หรือการให้ทำ แบบทดสอบ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การสอนแบบปกติ เป็นการสอนโดยใช้การบรรยาย ประกอบสื่อการสอน อื่นๆ บ้าง ที่ไม่ใช่เทคนิคกราฟิก มีการซักถามความเข้าใจนักเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมอื่นๆ ตามความเหมาะสม การสอนแบบปกตินี้เป็นการสอนที่เน้นผู้สอนเป็น ผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นสำคัญ นักเรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวทางกายภาพ และการมีส่วนร่วมได้น้อย

3. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนแบบปกติ

การสอนตามแนวที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้นจะเห็นได้ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ รวมทั้งจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ถ่ายทอดหน้าชั้นเรียนมาเป็นผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสื่อที่ครูและนักเรียนเป็นผู้ร่วมกัน เลือกและจัดหามา ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้สอนต้องมีการออกแบบการเรียนรู้ และผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 20)

การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นจึงควรนำรูปแบบและวิธีการสอนที่หลากหลายเข้ามาใช้ โดยมุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียนกระตือรือร้นและให้กำลังใจผู้เรียนที่จะค้นคว้าหาความรู้ขึ้นและวิธีการแสวงหาความรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ รู้จักการแก้ปัญหา รู้จักการวางแผนการทำงาน รู้จักสามัคคีมีทักษะในการทำงานร่วมกัน

การสอนให้มีประสิทธิภาพผู้สอนจะต้องพิจารณาจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้เป็นแนวทางในการสอนไว้ล่วงหน้า เนื่องจากการวางแผนการสอนเป็นการจัดโปรแกรมการสอนของวิชาใดวิชาหนึ่งไว้ล่วงหน้าเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์และต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ในปัจจุบันซึ่งจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ดังนั้นแผนการสอนหรือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงมีความจำเป็นต่อครูผู้สอน แม้ว่าผู้สอนจะมีประสบการณ์ในการสอนมาเป็นเวลานานหลายปีแล้วก็ตาม การวางแผนการสอนจะช่วยให้ผู้สอนทราบว่าการสอนของตนเองเดินทางไปทิศทางใดหรือทราบว่าจะสอนอะไร ด้วยวิธีไหน สอนทำไม สอนอย่างไร และจะประเมินผลอย่างไร ช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ผู้สอนจะมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

มีแนวทางในการสอนไว้ล่วงหน้า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงดำเนินไปอย่างราบรื่นประหยัดเวลา มีประสิทธิภาพ และผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด ดังที่ บรูซซี ศิริมหาสาคร (2547, หน้า 14) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้คือเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อแจกแจงรายละเอียดของหลักสูตร ทำให้ครูผู้สอนสามารถนำไปจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายคาบหรือรายชั่วโมง ดังนั้นแผนการสอนหรือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงมีความจำเป็นและเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนจะต้องใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรให้ดี ซึ่งการสร้างต้องให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งตัวชี้วัดชั้นปี ในหลักสูตรสาระวิชาที่ตนทำการสอนอยู่ให้สอดคล้องกับแนวทางและเจตนารมณ์ของหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมีกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ สอดแทรกไว้ในกิจกรรมเสมอเพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้สอนต้องให้ความสำคัญในการออกแบบการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ควรละเลยและมองข้ามความสำคัญไป แผนการจัดการเรียนการสอนที่ดีต้องประกอบด้วย

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน
2. กิจกรรมการเรียนรู้ต้องชัดเจนและนำไปสู่ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง
3. ระบุพฤติกรรมผู้สอนในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนไว้ชัดเจน
4. กำหนดสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ไว้เหมาะสม
5. วิธีการวัดผลต้องชัดเจนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

บรูซซี ศิริมหาสาคร (2547, หน้า 17) ได้กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ก็คล้ายกับแผนที่ซึ่งจะนำผู้เดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ ดังนั้น การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ก็คล้ายกับการเขียนแผนที่ ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดพอสมควร เพื่อให้ผู้ใช้แผนที่เดินได้ถูกต้อง ไม่เกิดความสับสนหรือหลงทาง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องตอบคำถามหลัก 3 ข้อนี้ได้

1. จัดการเรียนรู้เพื่ออะไร
2. จัดการเรียนรู้อย่างไร
3. จัดการเรียนรู้แล้ว ได้ผลตามที่ต้องการหรือไม่

นั่นคือแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมีส่วนประกอบอย่างน้อย 3 ส่วน คือ

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (objective) (จัดการเรียนรู้เพื่ออะไร)
2. การเรียนการสอนที่จะทำให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ (learning) (จัดการเรียนรู้อย่างไร)
3. การวัดผลประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่ (evaluation) (จัดการเรียนรู้แล้ว ได้ผลตามที่ต้องการหรือไม่)

จากที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการเรียนรู้แบบปกติ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเองโดยยึดรูปแบบการสอนตามคู่มือการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการสอนที่ดีจะต้องมีการวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้า

4. ขั้นตอนของการสอนแบบปกติ

กรมวิชาการ (2546, หน้า 2) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียน โดยครูกระตุ้นให้เกิดความสนใจด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การทายปัญหา ชักถาม ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เป็นต้น
2. ขั้นสอน เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีต่างๆ เช่น ครูเสนอบทเรียนใหม่โดยสนทนาชักถาม แล้วให้นักเรียนศึกษาในบทเรียนหรือหนังสือเสริมบทเรียน หลังจากนั้นร่วมกันอภิปรายในกลุ่ม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน เช่น ดำเนินการทดลอง การอภิปราย การนำเสนอผลการทดลอง
3. ขั้นสรุปผล เป็นการสรุปเนื้อหาหลักและความคิดรวบยอดของบทเรียนโดยครูเลือกใช้กิจกรรมสรุปในลักษณะต่างๆ เช่น ให้นักเรียนรายงานผลการทดลองหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ทดลองร่วมกัน การสังเกตและการตอบคำถาม การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นการตรวจสอบพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ของการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ (2546, หน้า 45) ได้แบ่งขั้นตอนการสอนแบบปกติไว้ดังนี้

1. ขั้นกำหนดปัญหา เป็นขั้นที่ครูผู้สอนนำเสนอปัญหาให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบ เพราะปัญหาจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อยากรู้ อยากเรียน เกิดความกระตือรือร้น ที่จะแก้ไขสำหรับปัญหาที่ใช้ในการเรียนรู้นั้น
2. ขั้นกำหนดสมมติฐานเป็นขั้นที่ครูผู้สอนให้ผู้เรียนตั้งสมมติฐานเพื่อคาดคะเนคำตอบ ของปัญหาหรือสาเหตุรวมทั้งให้ผู้เรียนหาวิธีที่จะมาแก้ปัญหานั้น
3. ขั้นรวบรวมข้อมูล ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนที่วางไว้ทำการทดลอง ค้นคว้าเพิ่มเติม
4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ความถูกต้อง
5. ขั้นสรุปและประเมินผล ผู้สอนและผู้เรียนอาจจะช่วยกันสรุปโดยเรียบเรียงเป็นเรื่องหรือบทความเพื่อการนำไปใช้ และตรวจสอบสมมติฐานกับผลการทดลองว่าสอดคล้องกันหรือไม่ ถ้าไม่สอดคล้องก็แก้ไขปรับปรุงใหม่

สำลี รักสุทธี (2547, หน้า 18) กล่าวว่า การสอนแบบปกติ มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนโดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทายปัญหา การซักถาม การทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา
 2. ขั้นสอน เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีต่างๆ เช่น ครูเสนอบทเรียนใหม่โดยการสนทนาซักถาม แล้วให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในบทเรียน หนังสือเรียน ฯลฯ
 3. ขั้นสรุป เป็นการสรุปเนื้อหาของบทเรียน โดยครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด สื่อการเรียนการสอน
 4. ขั้นประเมินผล
- สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสอนแบบปกติสามารถสรุปและนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียน ได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นสอน 3) ขั้นสรุป และ 4) ขั้นประเมินผล

การอ่าน

1. ความหมายของการอ่าน

ลินจง จันทรวราทิพย์ (2542, หน้า 12) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการค้นหาความหมายและความเข้าใจจากตัวอักษรและสัญลักษณ์อื่น ๆ จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

วัชรีย์ บุรณสิงห์, และนิรมล ศตวุฒิ (2545, หน้า 2) การอ่าน หมายถึง การอ่านตามการออกเสียง หรือความเข้าใจตามตัวหนังสือ การค้นหาความหมายหรือเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ใดๆ ที่สามารถนำมาตีความสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจในสิ่งนั้น ๆ ได้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, หน้า 1) การอ่าน คือ ความเข้าใจสัญลักษณ์เครื่องหมายรูปภาพ ตัวอักษร คำและข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (2551, หน้า 139) การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด แล้วนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเพียงเครื่องหมายแทนคำพูดและคำพูดก็เป็นเพียงเสียงที่ใช้แทนของจริงอีกทอดหนึ่ง หัวใจของการอ่านอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำที่ปรากฏอยู่ในความนั้น

จรรยา กรุงแก้ว, และคนอื่น ๆ (ม.ป.ป., หน้า 136) การอ่านเป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้ประสบความสำเร็จในการอ่านจะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ในการอ่านหรือฝึกฝนอยู่เสมอ ผู้มีประสบการณ์ในการอ่านเมื่ออ่านเรื่องราวใด ๆ จะรู้และเข้าใจเรื่องนั้นด้วยเวลาอันรวดเร็ว ตรงข้ามกับผู้ที่ไม่ขาดประสบการณ์ในการอ่าน จะต้องใช้เวลาในการอ่านมาก หัวใจสำคัญของการอ่านเพื่อการเรียนการสอน คือ อ่านเพื่อวัดความเข้าใจของนักเรียนด้วยการให้ค้นหาคำตอบที่ถูกต้อง หรือหาข้อมูลตามจุดประสงค์ที่กำหนดให้และภายในเวลาที่

กำหนด ฉะนั้นการที่นักเรียนจะอ่านเรื่องราวใด ๆ ให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลควรรู้หลักและวิธีในการอ่าน

วัลลภา วิทยารักษ์ (ม.ป.ป, หน้า 123) การอ่าน เป็นการแปลความหมายของตัวอักษรเกิดการรับรู้และเข้าใจข้อความที่อ่าน การอ่านเป็นทักษะการรับสาร ทำให้ได้ความรู้ความบันเทิงและเกิดความคิด

แฮร์ริส, และ สมิท (Harris, & Smith, 1976, p.14) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการสื่อสารความหมาย เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ข่าวสารและความรู้ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านในลักษณะของการสื่อความซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนด้วยภาษาตามลักษณะการเขียนของแต่ละบุคคล ส่วนผู้อ่านจะพยายามหาความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ ความสามารถที่จะทำนายหรือถอดความจากข้อความที่อ่านขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ได้แก่ ความคุ้นเคยในหัวข้อเรื่องที่อ่าน ความคิดเห็นที่สำคัญ ๆ ของเรื่อง ตลอดจนความรู้ความสามารถทางภาษาของผู้อ่านเองด้วย

ดอลแมน, และคนอื่น ๆ (Dallman, et al., 1978, p. 210) ได้ให้นิยามของการอ่านไว้ว่าเป็นกิจกรรมซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจ และการแปลความหมายของความคิด ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวหนังสือ หรือภาษาเขียน

แฮร์ริส, และซิเพย์ (Harris, & Sipay, 1979, p. 119) ให้ความหมายว่า การอ่านเป็นรูปแบบของการสื่อความหมาย เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด และข่าวสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนเองลงบนกระดาษ ด้วยภาษาซึ่งเป็นไปตามลักษณะการเขียนของแต่ละคน ผู้อ่านก็พยายามอ่าน เอาความหมายจากที่ผู้เขียนเขียนไว้

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1985, p. 372) กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นกระบวนการค้นหาความหมายในหลายระดับตั้งแต่ระดับตัวอักษร โครงสร้างของภาษา ไปจนถึงระดับความหมาย การอ่านเพื่อความเข้าใจ เกิดจากปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา และโครงสร้างของเรื่องกับความรู้อื่นๆของผู้อ่าน ซึ่งจะช่วยสร้างสมมุติฐานเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านที่อ่านได้คล่องแคล่ว จึงสามารถทำนาย และอ้างอิงข้อมูลจากการอ่านได้

เอสกี (Eskey, 1986, pp. 6-7) ได้ให้ความหมายของการอ่านพอสรุปได้ว่าเป็นกระบวนการทางสติปัญญา ที่สมองจะทำหน้าที่ทั้งหมดในการตีความของข้อความที่อ่านโดยสมองจะเริ่มทำงาน เมื่อตาของผู้อ่านรับข้อมูลที่ได้จากการอ่าน แล้วนำความรู้เดิมที่สะสมไว้ในสมองมาช่วยในการตีความ ข้อมูลที่อ่านซึ่งข้อมูลใหม่ที่ได้จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของความรู้ในเรื่องดังกล่าวที่เพิ่มเติมขึ้นและสามารถนำมาใช้ในคราวต่อไป

กู๊ดแมน (Goodman, 1988, p. 12) กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นกระบวนการทางภาษาด้านรับสาร และเป็นกระบวนการภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา ซึ่งเริ่มต้นจากการที่ผู้เขียนเป็นความหมายที่ต้องการสื่อโดยใช้ตัวอักษร และจบลงด้วยความหมายที่ผู้อ่านสร้างขึ้นมา

มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษาและความคิดในกระบวนการอ่าน ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปของภาษา และผู้อ่านก็ถอดความภาษานั้นออกมาเป็นความคิด

จากความหมายของการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองในการรับรู้ การแปลความหมายของตัวอักษร และความเข้าใจสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพคำหรือข้อความ จากสิ่งที่อ่าน แล้วนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การอ่านจะเกิดประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความรู้ที่มีอยู่เดิมของผู้อ่าน ซึ่งการอ่านอาจเป็นการอ่านออกเสียงหรือการอ่านในใจก็ได้

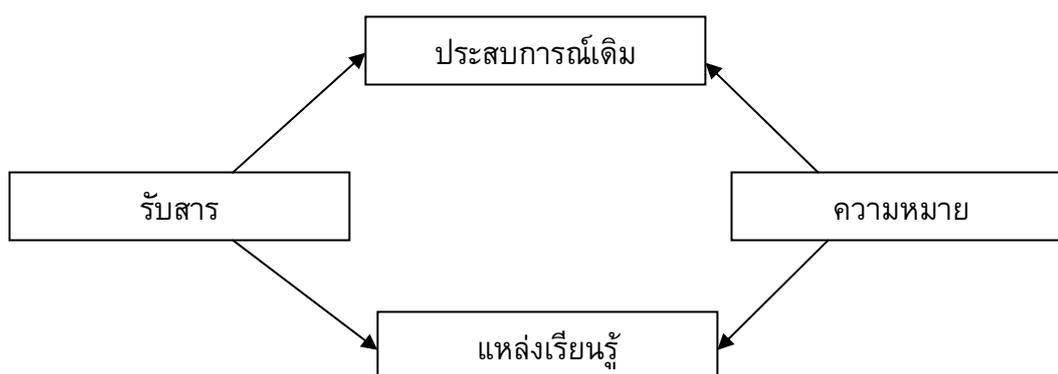
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน มีนักการศึกษา นักภาษาศาสตร์ ต่างได้เสนอแนวคิดที่แตกต่างกันไปเกี่ยวกับทฤษฎี คำว่าทฤษฎี หมายถึง ข้อสรุปที่เป็นความจริงอย่างกว้างๆ ใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางในการสร้างรูปแบบการอ่าน การศึกษาทฤษฎีการอ่านเข้าใจจะเป็นแนวทางสำหรับครูในการกำหนดรูปแบบและวิธีสอนให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านยังได้แยกออกไปตามแนวคิดของนักการศึกษา ได้แก่

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537, หน้า 58-59) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน 2 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีของทราบาสโซ (Trabasso)

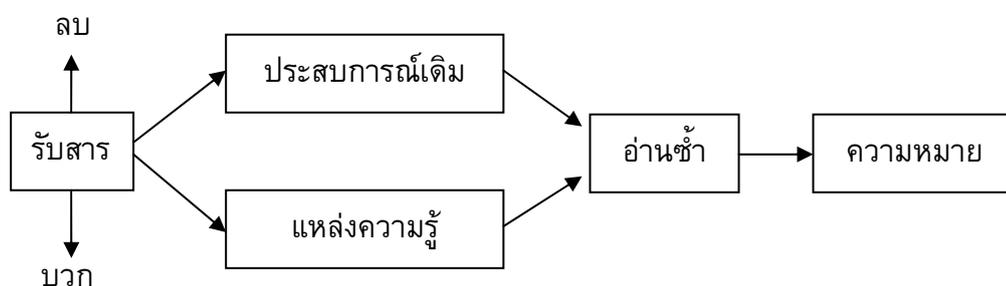
การอ่านเป็นกระบวนการเกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ ผู้อ่านรับรู้สารแล้วจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ขณะอ่านผู้อ่านจะควบคุมเพียงโครงสร้างผิวเผินจนกว่าสารที่รับรู้จะได้รับการเปรียบเทียบหากยังไม่เคยมีประสบการณ์ก็ต้องอาศัยผู้รู้แนะนำช่วยตัดสินใจ ซึ่งลำดับขั้นของการอ่านตามพื้นฐานทฤษฎีนี้แบ่งเป็น 3 ขั้น ดังภาพ 2

ภาพ 2 ลำดับขั้นการอ่านตามทฤษฎีของทราบาสโซ (Trabasso)

ที่มา : สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537, หน้า 58)

- 1) การรับสาร โดยใช้สายตารับรู้
 - 2) การใช้ประสบการณ์เดิม ความจริงและภาพ ทำการเปรียบเทียบกับสารที่ได้รับว่าแตกต่างไปจากประสบการณ์เดิมหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่รู้จัก ผู้อ่านจะอ่านทบทวน 2 – 3 ครั้ง จนกว่าจะตัดสินใจว่าอะไรคือคำตอบที่แท้จริง
 - 3) คำตอบที่ได้จากการเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม หรือโดยอาศัยความรู้จากแหล่งอื่นมาช่วยตัดสินใจนั้น ถือว่าเป็นความรู้ใหม่ที่ได้จากการอ่าน
2. ทฤษฎีของเชส (Chase) และคลาร์ค (Clark) เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของใจความที่อ่านกับประสบการณ์เดิม โดยมีขั้นตอนของการอ่าน ดังภาพ 3

ภาพ 3 ลำดับขั้นตอนการอ่านตามทฤษฎีของเชส (Chase) และคลาร์ค (Clark)
ที่มา : สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537, หน้า 59)

- 1) ผู้อ่านจะรับสารแล้วทำการเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของจริงและภาพถ้าไม่ตรงกับข้อมูลดังกล่าว หรือยังไม่มีความแน่ใจ ก็จะใช้วิธีการอ่านซ้ำข้อความนั้น
- 2) สารที่ให้ความรู้สึกความรู้ในทางลบ จะใช้เวลาในการรับรู้ไวและนาน หมายความว่าเมื่อรับรู้แล้วจะเก็บไว้นานกว่าสารให้ความรู้สึกทางบวก ซึ่งระยะเวลาในการเก็บจะสั้นกว่าหรืออาจลืมได้เร็วกว่าสารที่ให้ความรู้สึกทางลบ
- 3) ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะและความหมายของคำจะได้รับการบันทึกไว้ในสมอง

ฉัตรสุตา ดวงพลอย (2546, หน้า 1-14) กล่าวว่า การอ่านเกี่ยวข้องกับทฤษฎีความรู้เดิมทฤษฎีความรู้เดิมเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงโครงสร้างความคิด การจัดระเบียบความรู้ในสมอง วิธีการรับเอาความรู้ใหม่ เข้าไปรวมกับความรู้เดิม และวิธีการปรับปรุงความรู้เดิมให้เหมาะสม เพื่อที่จะนำไปใช้ในการตีความหรือคาดคะเนความรู้หรือข้อมูลใหม่ หลักการของทฤษฎีนี้ ถือว่า ผู้อ่านและผู้เขียนต่างก็มีโครงสร้างของความรู้ (knowledge structure หรือ schemata) เป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ ดังนั้น เมื่อผู้เขียนถ่ายทอดความรู้และความคิดออกมางานเขียนนั้นจึงเป็นตัวแทน โครงสร้างความรู้ของผู้เขียน หากโครงสร้างความรู้ของผู้เขียนและ

ผู้อ่านแตกต่างกันมาก ผู้อ่านอาจจะไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ โครงสร้างความรู้นี้มี 2 ชนิด คือ โครงสร้างเกี่ยวกับลักษณะลีลาการเขียนและรูปแบบของงานเขียน (formal schemata) เช่นการเขียนเชิงบรรยาย เป็นต้น หากผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบงานเขียนแต่ละแบบ และรู้จักนำไปใช้ในการอ่าน ก็จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โครงสร้างความรู้ชนิดที่สอง คือ ความรู้โครงสร้างเชิงเนื้อหา (content schemata) เป็นโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในสาขาที่จะอ่านก่อนทำให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเรื่องราวได้และทำให้เข้าใจเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น นักทฤษฎีนี้เชื่อว่าการอ่านเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับของผู้อ่านกับเรื่องราวที่อ่าน เพราะผู้อ่านจะนำความรู้เดิม แรงจูงใจ ความสนใจ และทัศนคติของเขาที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ มาใช้ในการทำความเข้าใจความหมายของประโยค และช่วยในการบอกรหัสของคำ ตลอดจนสามารถคาดเดา ความหมายของคำศัพท์ได้ ความสามารถในการนำข้อมูลความรู้เดิมมาคาดคะเนข้อมูลใหม่ จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่านเรื่องราวนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการอ่านมีความเกี่ยวข้องกับความรู้เดิมของผู้อ่าน มีความสัมพันธ์กับเนื้อหา และรูปแบบของการเขียนในการคาดคะเน ตีความข้อมูลใหม่ เชื่อมโยงเข้ากับข้อมูลเดิมที่มีอยู่ แล้วเก็บข้อมูลนั้นไว้ใช้ต่อไป ความสนใจและความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ความพร้อมในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่านของนักเรียนก็นับว่ามีความสำคัญเช่นเดียวกันในการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านได้เข้าใจ คติวิเคราะห์เรื่องนั้น ๆ ได้เข้าใจและรวดเร็วยิ่งขึ้น

3. จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ในการอ่านบุคคลแต่ละคนจะมีจุดประสงค์ในการอ่านแต่ละครั้ง แต่ละเรื่องที่อ่านที่เหมือนกัน หรืออาจแตกต่างกันได้ ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

จันจิรา จิตตะวิริยะพงษ์ (2551, หน้า 217-218) กล่าวว่า การอ่านคำหนึ่งถึงวิธีการใช้ความคิดหรือพฤติกรรมความคิดของผู้อ่าน ซึ่งสามารถจำแนกได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านเพื่อเก็บความรู้ เป็นกิจกรรมการอ่านในการเรียน การอ่านประเภทนี้ ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการแยกแยะและลำดับใจความสำคัญของใจความ และสามารถบอกเล่าหรือถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้ การเก็บความรู้อาจเลือกเก็บเฉพาะใจความสำคัญ การจดบันทึกความรู้หรือทำเครื่องหมายต่าง ๆ เน้นใจความสำคัญเรื่องที่อ่าน

2. การอ่านเอาเรื่อง เป็นการอ่านที่มุ่งเข้าใจเรื่องและลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยคำนึงถึงประเด็นดังนี้

2.1 ตัวละครในเรื่องเป็นใครบ้าง มีจุดมุ่งหมายอย่างไร

2.2 ตัวละครแต่ละตัวได้ทำอะไร

2.3 ผลจากการกระทำนั้น ๆ ของตัวละครนั้นมีอะไรบ้างและอย่างไรการอ่านเอาเรื่องควรอ่านด้วยความตั้งใจ และมีสมาธิระหว่างอ่านก็จะสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

3. การอ่านวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่ใช้กับตำราเรียน วรรณคดีร้อยกรองการอ่านประเภทนี้ต้องอาศัยความคิดในการอ่านเอาเรื่องเป็นพื้นฐาน แล้วจึงใช้ความคิดแยกแยะและพิจารณาว่าส่วนใดมีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน ผู้อ่านจะต้องเข้าใจสารอย่างละเอียดและชัดเจน สามารถทราบถึงความสำคัญของคำแต่ละคำ แต่ละข้อความ สามารถสรุปความและเข้าใจความสัมพันธ์ของแต่ละใจความได้

4. การอ่านตีความ เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความคิดที่สูงขึ้นอีกระดับหนึ่งเมื่ออ่านวิเคราะห์แล้วต้องพิจารณาว่าผู้เขียนมีความมุ่งหมายอะไร ผู้เขียนมีความรู้สึกและเจตนาอะไรแฝงอยู่ในการเขียน การตีความของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ อาจแตกต่างกันไปตามความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านแต่ละบุคคล หรือขึ้นอยู่กับเพศ วัย และระดับการศึกษา

วัลลภา วิทยาภรณ์ (ม.ป.ป., หน้า 123-124) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการอ่านแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านเพื่อความรู้อ จุดมุ่งหมายของการอ่านนี้ต้องการได้ความรู้โดยตรง หนังสือที่อ่านเป็นเรื่องประเภทวิชาการ สารคดี เป็นเรื่องราวที่ให้ข้อเท็จจริง

2. การอ่านเพื่อความบันเทิง จุดมุ่งหมายของการอ่านนี้ต้องการได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้เกิดความสบายใจ หนังสือที่อ่านนี้เป็นเรื่องสั้น นวนิยาย การ์ตูน

3. การอ่านเพื่อให้ได้ข้อคิดจรรโลงใจ จุดมุ่งหมายของการอ่านนี้ต้องการได้คติข้อคิดเตือนใจ ช่วยยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น หนังสือที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา ชีวิต

สมพร มั่นตะสูตร แพร่งพิพัฒน์ (2540, หน้า 57) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านจำแนกได้หลายประเภท แต่จำแนกตามวิธีใช้ความคิดหรือพฤติกรรมการคิดของผู้อ่านแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านเก็บความรู้ เป็นวิธีธรรมชาติ เป็นการอ่านเรื่องที่อ่านไประยะหนึ่งผู้อ่านสามารถแยกได้ว่าข้อความใดสำคัญมาก ข้อความใดสำคัญน้อย และเมื่ออ่านจบผู้อ่านสามารถบอกผู้อื่นได้ว่าได้รับความรู้อะไรบ้าง

2. การอ่านเอาเรื่อง เป็นการอ่านเรื่องราวที่ผู้อ่านต้องคิดติดตามเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถอ่านได้รู้เรื่องโดยตลอด

3. การอ่านวิเคราะห์ เป็นการอ่านแยกแยะเรื่องราวออกเป็นส่วนๆ เพื่อทำความเข้าใจและเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ เหล่านั้น การอ่านการวิเคราะห์ต้องอาศัยการใช้ความคิดในการอ่านเอาเรื่องเป็นพื้นฐานก่อน แล้วจึงใช้ความคิดในระดับที่สูงขึ้นอีกขั้นหนึ่ง คือต้องแยกแยะได้ว่า เรื่องที่อยู่ในบทอ่านนั้นแบ่งออกเป็นส่วนๆ ได้อย่างไรแล้วต้องใช้ความคิดพิจารณาให้ได้ว่าส่วนต่างๆ เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กันอย่างไร

4. การอ่านตีความ เป็นการอ่านขั้นที่ต้องใช้ความคิดที่สูงขึ้นไปอีกระดับหนึ่งคือเมื่ออ่านวิเคราะห์แล้ว ผู้อ่านต้องพิจารณาได้ว่าผู้เขียนต้องบอกอะไรแก่ผู้อ่านจากจุดมุ่งหมาย

การอ่านสรุปได้ว่า แต่ละบุคคลมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

4.1 การอ่านเพื่อได้รับความรู้ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องการความรู้โดยตรงจากสิ่งที่อ่าน การอ่านประเภทนี้ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะเรื่องราวที่อ่านออกเป็นส่วนๆ เพื่อทำความเข้าใจ เห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ เหล่านั้นว่าส่วนต่างๆ เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กันอย่างไร แล้วพิจารณาได้ว่าผู้เขียนต้องการบอกอะไรแก่ผู้อ่าน

4.2 การอ่านเพื่อได้รับความบันเทิง เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องการได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้เกิดความสบายใจ

4.3 การอ่านเพื่อได้ข้อคิดจรรโลงใจ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องการได้คติข้อคิดเตือนใจ

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายในการอ่าน สามารถสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้อ่านในครั้งนั้นๆว่าต้องการอะไร เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ อ่านเพื่อความบันเทิง อ่านเพื่อหาความคิดแปลกใหม่หรืออ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ เป็นต้น

4. ความเข้าใจในการอ่าน

เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (2536, หน้า 24-25) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของความเข้าใจในการอ่านของมนุษย์มี 3 ประการ คือ

1. ประสบการณ์เดิม (schema) ของผู้อ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ความสามารถของผู้อ่านแตกต่างกัน เนื่องจากความคิดรวบยอดของผู้ที่มีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านจะช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่จะอ่านได้ง่ายและเร็วขึ้น

2. อภิปัญญา (metacognition) ความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจกระบวนการคิดของตนในการตีความและแก้ปัญหาต่าง ๆ จะช่วยให้ความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น เนื่องจากสามารถใช้ความคิดของตนเองจากประสบการณ์มาใช้ในการจับใจความ แปลความ ตีความและขยายความได้ทวิวิธีของการใช้อภิปัญญามีหลายวิธีด้วยกันที่สำคัญคือ การเดาคำ เพื่อแก้ปัญหาความไม่เข้าใจที่ตนประสบในขณะที่อ่านเนื้อความต่าง ๆ ประสบการณ์ของการใช้กลวิธีต่าง ๆ ด้วยตนเองของนักเรียนในการเดาคำและการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองของนักเรียนจะช่วยให้เด็กจะช่วยให้เข้าใจการอ่านดีขึ้น เช่น ผู้อ่านใช้การเดาคำศัพท์ที่ตนไม่เข้าใจ ว่ามีความหมายว่าอย่างไร เป็นต้นนอกจากนี้วิธีการที่แต่ละคนใช้ในการเดา การแก้ปัญหาเพื่อหาคำตอบหรือข้อมูลจากการอ่านความเข้าใจของตนเองในกระบวนการที่ใช้อันเกิดจากประสบการณ์ในแต่ละคน ย่อมเป็นประโยชน์ต่อความสามารถในการอ่านของแต่ละคนได้

3. โครงสร้างของเนื้อความ (text structure) เป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความในการอ่านได้ดี หากผู้อ่านเข้าใจการวิเคราะห์โครงสร้างของการเขียนในเนื้อความนั้น ๆ และทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้ โครงสร้างของเนื้อความจะช่วยให้การอ่าน

มีจุดมุ่งหมายเด่นชัดขึ้น ว่าต้องการหาข้อมูลอะไร กระบวนการทางความคิดย่อมเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพในการจับใจความสำคัญ แปลความ ตีความ และขยายความในการอ่าน

กัลยา ยวนมาลัย (2539, หน้า 31-32) กล่าวว่า iva การอ่านจะเกิดความเข้าใจได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวผู้อ่าน ดังนี้

1. ประสบการณ์ของผู้อ่านในเรื่องที่อ่าน จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ชัดเจนและเห็นภาพพจน์ เกิดจินตนาการได้ง่ายเพราะมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นมาแล้ว

2. ความสามารถด้านภาษา คือ มีความรู้ในด้านคำศัพท์ ถ้อยคำ สำนวนโวหาร และความหมายต่าง ๆ การตีความ

3. ความสามารถในการคิด ผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ จะต้องใช้ความสามารถในการคิด ประสบการณ์เป็นส่วนประกอบสำคัญของการคิด การมีประสบการณ์ตรงจะเป็นส่วนประกอบในการพัฒนาความคิด

4. ความสนใจและความเชื่อ จะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความสนใจ และความเข้าใจ คนเรามักอ่านเรื่องที่ตนเองสนใจด้วยความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น

5. จุดประสงค์ในการอ่าน การอ่านอย่างมีจุดประสงค์ จะทำให้ผู้อ่านสามารถมุ่งความสนใจไปสู่เนื้อเรื่อง ทำให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

ทฤษฎีเตียวรัตนกุล (2552, หน้า 17-96) กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจในสิ่งที่กำลังอ่านนั้น จำเป็นต้องมีการเชื่อมโยงสิ่งที่กำลังอ่านกับสิ่งที่รู้อยู่แล้ว ในขณะที่อ่านจะต้องมีการตีความหมายของคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยโดยอาศัยข้อความแวดล้อม คำศัพท์จึงเป็นหัวใจของการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการที่จะเชื่อมโยงเรื่องได้ต้องแน่ใจว่ารู้อะไรมาบ้างจากสิ่งที่กำลังอ่าน นั่นคือรู้ในหัวเรื่องนั้นๆ การค้นหาหัวเรื่องถือเป็นก้าวแรกในการค้นหาว่าเนื้อเรื่องนั้นๆ เกี่ยวกับอะไรเกี่ยวกับใคร กลุ่มของประโยคในหนึ่งย่อหน้าจะเกี่ยวกับหัวเรื่อง หรือแก่นของเรื่องเพียงหนึ่งเดียวซึ่งจะเขียนออกมาในรูปของวลี ทำนองเดียวกันในบทอ่านหนึ่งบทอ่านก็มีความหลักเพียงประโยคเดียวที่ครอบคลุมเนื้อหาส่วนใหญ่หรือเนื้อหาทั้งหมดในบทอ่านนั้น ใจความหลัก คือเนื้อหาหลักสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่านรับรู้ความนึกคิดของผู้เขียน

เอมอุษา ภูมิสวัสดิ์ (ม.ป.ป., หน้า 234) ได้ให้คำแนะนำในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และตอบคำถามไว้ดังนี้

1. อ่านเรื่องให้ตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ

2. อ่านทีละย่อหน้าเพื่อดูว่าโครงสร้างเป็นอย่างไร มีใจความสำคัญอยู่ส่วนไหนของประโยค หรือมีคำบอกเป็นนัยหรือการขยายเพิ่มเติมหรือเสริมใจความสำคัญอยู่ในรูปแบบใด เช่น การให้คำจำกัดความ การเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย หรือใช้การยกตัวอย่าง

3. ดูประโยคว่ามีความซับซ้อนแค่ไหน ส่วนใดเป็น ประธาน กริยา อะไรขยายอะไร ตัวเชื่อมประโยคแสดงความขัดแย้งกันหรือคล้ายตามกัน เป็นเหตุเป็นผลกันหรือไม่

4. การเตา การดูรากศัพท์ คำเหมือน คำตรงข้าม ตำแหน่งหน้าที่ของคำ และขณะอ่านต้องอ่านเป็นกลุ่มคำหรือข้อความที่สื่อความหมายได้

5. การอ่านไม่ควรอ่านกลับไปกลับมาและไม่อ่านออกเสียงเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่านเร็วขึ้น พยายามอ่านให้เร็วและรวบรวมสมาธิไปเรื่องที่อ่าน

6. ศึกษาและทำความเข้าใจคำถามหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน ความเข้าใจ (comprehension) คือ ความสามารถในการอนุมานความหมายหรือความประสงค์ของสิ่งที่อ่านอย่างมีประสิทธิภาพความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับการศึกษาและประสบการณ์ต่างๆ หลายๆ ด้าน ประสบการณ์ในการอ่านบทความจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ให้มาก เพราะอุปสรรคในการอ่านภาษาอังกฤษคือการอ่านแล้วไม่เข้าใจ อาจเนื่องมาจากไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ก็ได้ ดังนั้นการอ่านเพื่อความเข้าใจการรู้คำศัพท์จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะทำให้สามารถรู้รายละเอียดของเนื้อเรื่องที่อ่าน และนอกจากจะรู้รายละเอียดของเนื้อเรื่องที่อ่านแล้ว สิ่งจำเป็นอีกอย่างคือต้องศึกษาลักษณะของคำถามเพราะจะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนถามได้ดียิ่งขึ้น ลักษณะของคำถามที่พบในการถามอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น มีหลายลักษณะด้วยกันดังนี้

1. คำถามเพื่อหาหัวเรื่อง (topic)

หัวเรื่อง (topic) หมายถึง ประเด็นรวมหรือหัวข้อที่ใช้ในการเขียนนำเสนอให้ผู้อ่านรู้ว่าเรื่องที่เขียนในบทความนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ซึ่งมีลักษณะคำถามดังนี้

1.1 The topic of this passage is

1.2 The topic under discussion in this passage is

1.3 What is the main topic of the passage ?

1.4 With what topic is the passage mainly concerned ?

2. คำถามเพื่อหาชื่อเรื่อง (title)

ชื่อเรื่อง (title) นับว่ามีความสำคัญเพราะการหาชื่อเรื่องเป็นการตรวจสอบความเข้าใจในสิ่งที่อ่านแล้วทั้งหมด การหาชื่อเรื่องอาจทำได้ 2 วิธี คือ ประการแรกเป็นชื่อเรื่องที่สรุปความคิดรวบยอดของข้อความที่อ่านให้ครบถ้วนและสมบูรณ์ จากการอ่านข้อความอย่างละเอียด ประการที่ 2 คือ การสังเกตคำที่ถูกใช้บ่อย ๆ ในบทความนั้น ๆ คือ เป็นคำนามที่ถูกกล่าวถึงบ่อยนำมาใช้เป็นชื่อเรื่องนั้นได้ โดยใช้ลักษณะคำถาม ดังนี้

2.1 Which of the following is the best title for the passage ?

2.2 What is the best title for this passage ?

2.3 The best title of the above passage is

2.4 The best title for this passage might be

3. คำถามเพื่อหาใจความสำคัญ (main Idea)

เป็นลักษณะคำถามที่ต้องการทดสอบดูว่าในขณะที่อ่านสามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้ดีมากน้อยเพียงใด ตำแหน่งของ Main Idea ในย่อหน้า มีดังนี้

3.1 อยู่ประโยคแรกของย่อหน้า เป็นการนำเสนอแนวความคิด หรือเป็นการกล่าวจากข้อสรุปไปหาสิ่งที่ เป็นรายละเอียดปลีกย่อย

3.2 อยู่ประโยคสุดท้ายของย่อหน้า เป็นการเขียนจากรายละเอียดปลีกย่อยไปหาข้อสรุป

3.3 อยู่ตรงกลางของย่อหน้า เป็นการเขียนนำเสนอประโยคที่สนับสนุนก่อนหลังจากนั้นก็จะเป็นประโยค Main Idea และต่อท้ายด้วยประโยคที่เป็นรายละเอียดอีกครั้ง

3.4 อยู่ประโยคแรกและประโยคสุดท้าย เป็นการเขียนเริ่มต้นด้วยประโยคใจความสำคัญและตามด้วยประโยคที่ให้รายละเอียดหรืออธิบายสนับสนุนความคิด จากนั้นจึงสรุปประโยคใจความสำคัญอีกครั้งหนึ่ง

3.5 ไม่มี Main Idea ในย่อหน้า ลักษณะนี้ทุกประโยคในย่อหน้ามีความสำคัญเท่ากัน ลักษณะนี้มักจะเป็นการเล่าเรื่อง บรรยายเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ ซึ่งมีลักษณะคำถามที่ใช้ในการหาใจความสำคัญ ดังนี้

3.5.1 What is the author's main point ?

3.5.2 The main thought of this passage is that

3.5.3 What is the main idea of the passage ?

3.5.4 This passage is mainly about

3.5.5 What is the main idea expressed in the passage ?

3.6 คำถามเพื่อหารายละเอียด (detail)

3.6.1 เป็นคำถามที่ต้องการทดสอบความเข้าใจในรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ลักษณะคำถามที่ใช้ถามมี ดังนี้

1) According to the passage, which of the following is true ?

2) The passage states that

3) The idea which is not stated in the passage is.....

4) All of the following statements are true except.....

5) คำถามเพื่อหาข้อความแสดงความเป็นนัย (implication)

3.6.2 คำถามลักษณะนี้ผู้อ่านไม่สามารถหาคำตอบโดยตรงจากเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านต้องหาข้อสรุปและตีความจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งมีลักษณะคำถาม ดังนี้

1) This passage implies that

2) The author strongly implies that

3) It is implied that

จากหลักการเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน สามารถสรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านเกิดขึ้นได้ ผู้อ่านจะต้องบอกได้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นเกี่ยวกับอะไร เกี่ยวกับใคร ที่ไหน อย่างไรมีความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มคำ โครงสร้างรูปประโยค สามารถสรุปและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดย

การใช้วิจารณญาณของตนในการพิจารณาอย่างมีหลักการ และในการอ่านเพื่อความเข้าใจผู้อ่านควรอ่านเรื่องให้ตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ อ่านทีละย่อหน้าเพื่อดูโครงสร้างของประโยคหาคำสำคัญที่บอกเป็นนัยหรือการขยายเพิ่มเติม ดูตัวเชื่อมประโยคขัดแย้งกันหรือคล้ายตามกันเป็นเหตุเป็นผลกันหรือไม่ ขณะอ่านต้องอ่านเป็นกลุ่มคำหรือข้อความที่สื่อความหมายได้ ไม่ควรอ่านกลับไปกลับมา อ่านให้เร็วและรวบรวมสมาธิไปเรื่องที่อ่าน

5. ระดับความเข้าใจในการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544, หน้า 95) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นตอนของความเข้าใจในการอ่านไว้ ดังนี้

1. ความจำเป็นขั้นตอนเริ่มแรกของการอ่านที่สมองจะต้องจาเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความของคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่องที่อ่านได้มากหรือน้อย ก็ใช้วิธีตั้งคำถามเรื่องที่อ่าน หรืออาจให้สะกดคำบอกความหมายและบอกคากจำกัดความ

2. ความเข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนได้เข้าใจ ความคิด ถ้อยคำ ประโยค และข้อความที่ให้คิดสอใจ สรุปเรื่องเป็นมโนทัศน์โดยใช้คำพูดของตน ดังนั้นการที่ครูจะประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยควรตั้งเป็นคำถามด้วยการให้เล่าเรื่อง สรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

3. การนำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนควรมีการฝึกนำถ้อยคำ ประโยค และเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในวิชาอื่นๆ

4. การวิเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้นักเรียนแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน รู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

5. การสังเคราะห์ เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สุภาษิต หรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบแล้วใกล้เคียงกัน อีกทั้งสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกันและต่างกันได้ด้วย

6. การประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้นักเรียนรู้จักตัดสินเรื่องที่อ่านอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความซาบซึ้ง และยังรวมไปถึงความเป็นเหตุเป็นผลด้วย เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักสังเกตการใช้ถ้อยคำ การบรรยายที่ทำให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่านเรื่อง

ลินจง จันทรวราทิพย์ (2542, หน้า 49) ระดับความเข้าใจในการอ่านของแต่ละคนไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา วุฒิภาวะ การฝึกฝนและประสบการณ์ ซึ่งสามารถแบ่งได้ 4 ระดับ ดังนี้

1. ระดับอ่านออก เป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูด โดยการผสมผสานเสียงเพื่อใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูด เป็นการอ่านมุ่งการสะกด การผสมคำ การอ่านเป็นคำ ๆ ไม่สามารถสื่อความหมายโดยการฟังได้ทันที

2. ระดับอ่านได้ เป็นการใช้ความสามารถในการผสมผสานตัวอักษร ออกเสียงเป็นคำหรือเป็นประโยค สามารถเข้าใจความหมายในการสื่อความโดยการอ่านหรือฟังผู้อื่นอ่านแล้วรู้เรื่องได้

3. ระดับอ่านเป็น เป็นการอ่านสื่อความหมายที่ถ่ายโยงความคิด ความรู้จากผู้เขียนถึงผู้อ่าน ผู้อ่านยอมเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน และสามารถประเมินผลสิ่งที่อ่านได้ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร

4. ระดับอ่านเป็นและนำข้อคิดสารประโยชน์จากการอ่านไปพัฒนาแนวความคิดนำไปเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม ซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถหลายๆ ด้าน ใช้สติปัญญาและประสบการณ์เดิมในการแปลความ ถอดความให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดี การอ่านในระดับนี้ต้องดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการอาจต้องใช้การอ่านจากข้อ 3 มาช่วยด้วย

สมุทรา เซ็นเซอร์นิช (2542, หน้า 73) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความเข้าใจแบบทันที (receptive comprehension) เป็นความเข้าใจที่ผู้อ่านต้องอาศัยความรู้ด้านความหมายของคำศัพท์เป็นจำนวนมากพอที่เข้าใจความหมายของสำนวนในประโยคต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้ และในขณะที่อ่านผู้อ่านจะต้องมีสมาธิในการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้โดยตลอด

2. ความเข้าใจแบบไตร่ตรอง (reflective comprehension) เป็นความเข้าใจที่ต้องอาศัยความรู้ในทักษะ และความสามารถในหลายๆ ด้าน ในการที่จะนำมาประกอบใช้ในการเข้าใจความหมายได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียนว่าต้องการจะอธิบาย ชี้แจง ชักจูงหรือให้ความเพลิดเพลิน และนอกจากนี้จะต้องสามารถพินิจพิจารณาไตร่ตรองหาข้อสรุปให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของผู้เขียน ความเข้าใจเช่นนี้ต้องอาศัยเหตุและผล การเปรียบเทียบประสบการณ์ต่างๆ ในการสรุปความหมายนั้นๆ

เบอร์ไมสเตอร์ (Burmeister, 1974, pp.147-148) ได้แบ่งระดับความเข้าใจโดยอาศัยพื้นฐานจาก นอริส เซ็นเดอร์ (Noris Sender) ซึ่งดัดแปลงมาจากระดับพุทธิพิสัยของบลูม (Bloom's Taxonomy) ออกเป็น 7 ระดับ คือ

1. ระดับความจำ (memory) เป็นระดับที่ผู้อ่านสามารถจำสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้ เช่น จำเกี่ยวกับข้อเท็จจริง วันที่ คำจำกัดความ ใจความสำคัญของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือคำสั่ง

2. ระดับการแปลความ (translation) คือ ระดับความเข้าใจที่ผู้อ่านนำข้อความหรือเรื่องราวที่อ่านไปแปลเป็นรูปอื่น เช่น การแปลจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดความ การนำใจความสำคัญไปเขียนเป็นแผนภูมิ แผนที่ เป็นต้น

3. ระดับการตีความ (interpretation) คือ ความเข้าใจหรือการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้โดยตรง เช่น การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

4. ระดับการประยุกต์ใช้ (application) คือ ความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจหลักการและสามารถนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้จนประสบความสำเร็จ

5. ระดับการวิเคราะห์ (analysis) คือ ความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถแยกแยะส่วนประกอบย่อยที่ประกอบกันเป็นส่วนใหญ่ได้

6. ระดับการสังเคราะห์ (synthesis) คือ ความเข้าใจที่ผู้อ่านสามารถนำความคิดเห็นที่ได้จากสิ่งที่อ่านมารวบรวมเรียบเรียงเข้าด้วยกันใหม่

7. ระดับการประเมินผล (evaluation) คือ ความสามารถในการวางเกณฑ์ตัดสินสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยเกณฑ์จากประสบการณ์เดิมของตนเอง

สมิท (Smith, 1973, p. 56) ได้กล่าวถึงระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนว่า จัดแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจความหมายตัวอักษร (literal comprehension) เป็นการจับความหมายตรงตามตัวอักษร และข้อความที่ปรากฏโดยไม่ต้องอาศัยการตีความหรืออ่านระหว่างบรรทัด

2. ระดับความเข้าใจแบบตีความ (interpretation) เป็นการเข้าใจความหมายที่ไม่มีปรากฏตรงตามตัวอักษร แต่ผู้อ่านต้องพยายามอ่านให้ได้มาซึ่งความหมายที่แฝงอยู่ (reading between the lines) ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ เช่น การตีความจากภาพประกอบ การเปรียบเทียบ ความแตกต่างและความเหมือน การเรียงลำดับเหตุการณ์ การหาเหตุและผล การจับใจความสำคัญ การพยากรณ์ การสรุปความ การเข้าใจลักษณะของตัวละคร และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

3. ระดับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ (critical reading) ความเข้าใจในระดับนี้จะเกี่ยวข้องกับการแยกแยะข้อเท็จจริง วิเคราะห์และประเมินค่าในสิ่งที่อ่าน ในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ ผู้อ่านจะต้องสามารถเข้าใจความหมายตรงตามตัวอักษรและเข้าใจความหมายที่เกิดจากการตีความ จากนั้นจะต้องเปรียบเทียบความหมายที่ได้นี้กับประสบการณ์เดิม มีการใช้เกณฑ์เพื่อประเมินข้อความและนำไปสู่การยอมรับ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนโครงสร้างความรู้หรือเจตคติของตนต่อหัวข้อเรื่องที่อ่านได้ในที่สุด

4. ระดับการอ่านอย่างสร้างสรรค์ (creative reading) การอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นไม่ได้หยุดอยู่ที่เพียงการปรับโครงสร้างข้อมูลหรือเจตคติ แต่ยังรวมไปถึงการนำความรู้มาใช้อินโอกาสอื่นอย่างเหมาะสม

แบลร์, และคนอื่นๆ (Blair, et al., 1992, p.28) ได้กล่าวว่า ระดับความเข้าใจ จำแนกได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับการแปลความ (literal comprehension) คือ ความสามารถในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลที่ผู้เขียนนำเสนอไว้

2. ระดับการตีความ (inferential comprehension) คือ ความสามารถในการทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านและเข้าใจความคิดของผู้เขียนที่เขียนแฝงไว้โดยนัย

3. ระดับการวิเคราะห์ (critical comprehension) คือ ความสามารถในการประเมินสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเองช่วยในการหาข้อสรุป

จากแนวคิดเกี่ยวกับระดับความเข้าใจในการอ่านที่กล่าวมานั้น มีการแบ่งระดับความเข้าใจออกเป็นระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับพื้นผิวไปจนถึงระดับสูง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ประกอบไปด้วย การอ่านระดับความเข้าใจในการแปลความ การอ่านระดับความเข้าใจในการตีความ และการอ่านระดับความเข้าใจในการวิเคราะห์ ซึ่งในแต่ละระดับผู้อ่านจะต้องอาศัยความรู้ ทักษะ และความสามารถในหลายๆ ด้านในการทำ ความเข้าใจแตกต่างกันไปตามแต่ละระดับ

6. วิธีการทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ

วาเลท (Valette, 1977, p. 98) เสนอวิธีการทดสอบการอ่านไว้ ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง การทดสอบการอ่านออกเสียงในภาษาที่สองจะกระทำได้อีกต่อเมื่อนักเรียนสามารถพูดภาษาที่สองได้แล้ว นักเรียนที่ออกเสียงได้ดีและเข้าใจถึงความสอดคล้องระหว่างเสียงกับสัญลักษณ์ จะสามารถอ่านได้แม้จะไม่เข้าใจ

2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ วิธีการที่อาจทำได้ คือ

2.1 ให้อ่านคำถามที่เป็นภาษาที่เรียนให้เข้าใจ แต่อาจใช้ตอบเป็นภาษาแม่ได้ ถ้าเป็นนักเรียนในระยะเริ่มต้น

2.2 ใช้อ่านข้อความที่ตัดมาจากหนังสือพิมพ์ แล้วบอกว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เช่น ข่าว รายงานอากาศ กีฬา บันเทิง เป็นต้น

2.3 อ่านโดยใช้การกวาดสายตา เช่น ให้ดูหน้าแรกของหนังสือพิมพ์และให้หาบทความต่อไปนี้ เช่น รายงานอากาศ ผลของการแข่งขันฟุตบอล แล้วแยกเป็นกลุ่มๆ

3. การทดสอบการรับข้อมูล เนื้อเรื่องที่นำมาให้อ่านอาจจะนำมาจากหนังสือพิมพ์ วารสาร ประกาศ โฆษณา ตารางเวลารถไฟ หรือภาพยนตร์ จดหมาย ถ้าในระดับสูงอาจเป็นเนื้อเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ เช่น บทความทางวิทยาศาสตร์ บทย่อของหนังสือพิมพ์ หรืออื่นๆ ที่เหมาะสมแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับข้อความที่อ่าน

4. การอ่านข้อความที่ตัดตอนมาจากหนังสือ แล้วให้คำตอบ ซึ่งมักเป็นแบบเลือกตอบเพื่อทดสอบความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านในระดับต้นและระดับกลาง อาจให้ตอบแบบถูก – ผิด หรือถ้าเป็นการตอบคำถามโดยเขียนตอบ ซึ่งต้องเกี่ยวกับทักษะการอ่าน และการเขียน

ประกอบกัน ควรให้คะแนนทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบภาษา หรือถ้าหากให้ตอบปากเปล่าก็ควรให้คะแนนทั้งจากการอ่านและการพูดด้วย

การทดสอบการอ่านที่มีประสิทธิภาพ คือ วิธีการทดสอบโคลซ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับแบบสอบถามเติมคำ แตกต่างกันตรงที่แบบสอบถามแบบเติมคำ การเว้นคำให้เติมจะไม่มีระบบเว้นคำให้เติมตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของผู้สอน ซึ่งเป็นการทดสอบจุดย่อยๆ ของภาษา มากกว่าที่จะทดสอบทักษะรวม เช่น เว้นเฉพาะคำกริยา คุณศัพท์ ฯลฯ แต่ข้อทดสอบโคลซจะเว้นคำเป็นระบบตั้งแต่ทุกๆ 5 ถึง 10 คำ แต่ตามปกติที่นิยมใช้มากจะเว้นทุกๆ 5 ถึง 7 คำ โดยในประโยคแรกไม่ควรเว้นช่องว่าง ยิ่งเว้นคำห่างมากเท่าใดก็จะทำให้แบบสอบง่ายมากขึ้นเท่านั้น เนื้อเรื่องที่นำมาทดสอบให้มีความเหมาะสมกับนักเรียน ความยาวที่ทดสอบควรยาวเท่าๆ กับเนื้อเรื่องที่อ่านแล้วตอบคำถามแบบเลือกตอบตามปกติ จำนวนคำที่เว้นให้เติมควรกำหนดให้เหมาะสมกับระดับของนักเรียน ยิ่งเว้นช่องว่างมากเท่าไร แบบสอบก็ยิ่งมีความเชื่อมั่นมากขึ้นเท่านั้น การทดสอบลักษณะนี้ใช้วัดความสามารถในการเขียนได้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการเขียนให้ถูกต้องตามไวยากรณ์ จากการวิจัยพบว่าแบบสอบชนิดนี้ยังสามารถใช้วัดทักษะอื่นๆ ได้ด้วย เช่น ทักษะการฟัง เป็นต้น

การทดสอบการอ่าน อาจทำได้ตามขั้นตอนของทักษะการอ่าน ดังเช่นที่ วาเลท, และ ดิชิค (Valette, & Disick, 1972, pp. 190 – 215) ได้กำหนดไว้ว่า ประกอบ ด้วยขั้นกลไก คือ การอ่านออกเสียง ขั้นความจำ คือ การอ่านข้อความและเข้าใจความหมายจากที่ได้เรียน และท่องจำไว้ เช่น อ่านประโยคว่า We were swimming when we heard the telephone ring. แล้วเข้าใจเพราะเป็นข้อความที่ได้เรียนมา ขั้นถ่ายโอน คือ การนำความรู้ความจำเป็นมาใช้ในการอ่านข้อความใหม่ๆ ให้เข้าใจได้ คือ ศัพท์และโครงสร้างเป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้และจำไว้ แต่เนื้อความที่สิ่งเหล่านี้ไปปรากฏอยู่บนข้อความใหม่ที่คุณอ่านไม่เคยพบมาก่อน ขั้นการสื่อสาร คือ ขั้นการอ่านโดยเสรี เพื่อจับใจความสำคัญและรายละเอียดต่างๆ และขั้นวิพากษ์วิจารณ์ คือ ขั้นที่ผู้อ่านจะต้องสามารถตีความเพื่อให้เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนมีได้กล่าวถึงตรงๆ เพียงแต่แนะหรือพาดพิงถึง ผู้อ่านต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินสารได้ เช่น ตีความได้ว่าผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร หน้าที่ของสารคือ อะไร สีสภาษาที่ใช้เป็นแบบใด หรือคาดเดาเหตุหรือผลของการกระทำที่ไม่ได้ระบุไว้ว่า การทดสอบผู้เริ่มเรียนภาษาอาจรวมไว้ทุกระดับของทักษะ โดยเน้นระดับสื่อสาร การวิจารณ์ โดยให้นำหนักความสำคัญแก่ระดับสื่อสารเช่นกัน ระดับถ่ายโอนและวิพากษ์วิจารณ์ มักจะได้น้ำหนักการสอบไล่เสียกัน ยกเว้นรายวิชาการอ่านเชิงวิจารณ์ที่จะเน้นระดับสุดท้ายมากกว่าระดับอื่นตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

สรุปการประเมินความเข้าใจในการอ่านทำได้หลายวิธี ผู้ประเมินต้องเลือกลักษณะของการประเมินให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้การประเมินได้ผลตรงตามจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพมากที่สุด สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ เป็นทดสอบปรนัย แบบเลือกตอบ

ความพึงพอใจต่อการเรียน

1. ความหมายความพึงพอใจ

ชัยณรงค์ ตั้งอำพรทิพย์ (2547, หน้า 24) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นความต้องการรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับในสิ่งที่ต้องการ หรือ บรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่นั้นเกิดขึ้นจากความต้องการ หรือจุดมุ่งหมาย ได้รับการตอบสนองหรือไม่

วฤทธิ์ สารฤทธิคาม (2548, หน้า 32) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่า เป็นปฏิบัติการ ด้านความรู้สึกต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งกระตุ้นที่แสดงผลออกมาในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของ กระบวนการประเมิน โดยแบ่งออกถึงทิศทางของผลการประเมินค่าว่าเป็นไปในลักษณะทิศทางบวก หรือทิศทางลบหรือไม่ปฏิบัติการ

โวลแมน (Wolman, 1971, p. 384) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก (feeling) มีความสุข เมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามจุดหมาย (goal) ความต้องการ (wants) หรือแรงจูงใจ (motivation)

เชลลี (Shelley, 1975, pp. 252-268) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุขนี้ เป็นความแตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระเบียบย้อนกลับสามารถทำให้เกิดความสุข หรือความรู้สึกทางบวก เพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขนี้จะมีผลต่อ บุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ

เคิร์ค (Quirk, 1987) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้ที่มีความสุข หรือความพอใจเมื่อได้รับความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการ

ฮอร์นบี้ (Hornby, 2000) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกที่ดี เมื่อประสบความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ ต้องการให้เกิดขึ้นเป็นความรู้สึกที่พอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง หรือปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลนั้นได้รับการตอบสนองจะแสดงออกมาในรูปแบบพฤติกรรมและความพอใจ ความพึงพอใจนี้อาจเปลี่ยนแปลง ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ลักษณะส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม ทางกายภาพ ตลอดจนทรัพยากรต่างๆ ที่เอื้ออำนวยด้วย

2. ความสำคัญของความพึงพอใจ

ศักดิ์ชาย บุญศิริเกสัช (2549, หน้า 13) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจมีความสำคัญต่อบุคคลต่องานและหน่วยงานทำให้เกิดแรงจูงใจ กำลังใจที่ดี ผลักดันให้หน่วยงานเจริญก้าวหน้า และประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2550, หน้า 132) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Job satisfaction ความพึงพอใจในการเป็นทัศนคติหรือความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบโดยเฉพาะของผู้ปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับงาน จะเห็นได้ว่าเรื่องความพึงพอใจในงานนี้เป็นเรื่องของทัศนคติหรือเจตคติโดยตรง ซึ่งเป็นส่วนเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดในเรื่องใดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง องค์ประกอบด้านอารมณ์ หรือความรู้สึก (affective component) ซึ่งเป็นส่วนที่เป็นอารมณ์หรือความรู้สึกที่มีต่อเรื่องใด เรื่องหนึ่งที่เขารู้และเข้าใจอยู่ก่อนแล้ว และองค์ประกอบด้านแนวโน้มของพฤติกรรม (behavioral tendency component) ซึ่งจะส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ สามารถทำให้ทุกคนมีทัศนคติที่ดี มีความพอใจต่องานที่ทำ ย่อมทำให้การบริหารงานของหน่วยงานได้ผลตามเป้าประสงค์ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ฉะนั้น ผู้บริหารที่จะประสงค์ต่อผลของงาน ต้องคำนึงถึงความต้องการของสมาชิกให้มาก ถ้าบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการมาก ก็จะมี ความพึงพอใจปฏิบัติงานมาก มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความเต็มใจในการปฏิบัติและปฏิบัติงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากบุคคลไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร ความพึงพอใจในการทำงานจะน้อย ซึ่งจะส่งผลทำให้การปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันจะส่งผลกระทบต่อ การเติบโตขององค์การ

3. การวัดความพึงพอใจต่อการเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 155) กล่าวว่า ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจซึ่งแบ่งออกเป็นหลายลักษณะดังนี้

1. การแบ่งแบบวัดตามลักษณะข้อคำถามที่ถาม

1.1 แบบสำรวจปรนัย (objective surveys) เป็นแบบวัดที่มีคำถามและคำตอบให้เลือก ผู้ตอบสามารถเลือกคำตอบตามความคิดเห็นและความรู้สึก ข้อมูลที่ได้สามารถนำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณ

1.2 แบบสำรวจเชิงพรรณนา (descriptive surveys) เป็นแบบสอบถามที่ผู้ตอบตอบด้วยคำพูด และข้อเขียน เป็นแบบสัมภาษณ์หรือคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบมีอิสระในการตอบข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

2. การแบ่งแบบวัดคุณลักษณะของงาน

2.1 แบบวัดความพึงพอใจงานทั่วไป เป็นแบบที่วัดความพึงพอใจของบุคคลที่มีความสุขอยู่กับงานที่ทำในหน่วยงาน

2.2 แบบวัดความพึงพอใจเฉพาะเกี่ยวกับงาน แบบวัดนี้เป็นแบบวัดความพึงพอใจในงานแต่ละด้าน

ศจี อนันต์นพคุณ (2542, หน้า 70-71) ได้กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจสามารถใช่วิธีการสำรวจเป็นเครื่องวัดก็ได้ ซึ่งวิธีการสำคัญอยู่ 4 วิธี คือ

1. การสังเกตการณ์ (observation) โดยผู้บริหารสังเกตการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน จากการแสดงออก การฟังจากการพูด สังเกตจากการกระทำ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาวิเคราะห์

2. การสัมภาษณ์ (interviewing) เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยการสัมภาษณ์ จะต้องเผชิญหน้ากันเป็นส่วนตัวหรือสนทนากันโดยตรงแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นต่างๆ ด้วยวาจา

3. การออกแบบสอบถาม (questionnaires) เป็นวิธีที่นิยมกันมาก โดยให้ผู้ปฏิบัติงานแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกลงในแบบสอบถาม การสร้างคำถามต้องพิจารณาอย่างดี เพื่อที่จะตั้งคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ได้ทั้งหมด และลักษณะของคำถามจะต้องให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจสมบูรณ์ครบถ้วน

4. การเก็บบันทึก (recording keeping) เป็นการเก็บประวัติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนในเรื่องเกี่ยวกับผลงาน การร้องทุกข์ การขาดงานการลางาน การฝ่าฝืนระเบียบวินัยและอื่นๆ

ลัวัน สายยศ, และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 66-122) ได้กล่าวว่า เครื่องมือที่จะนำมาวัดความรู้สึกของบุคคลที่นิยมนำมาใช้วัด ซึ่งมีความเป็นปรนัย สะดวกในการสร้าง และการนำไปใช้วัด และได้รับการนิยมนักคือ แบบสอบถาม ซึ่งสามารถสร้างได้ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. การสร้างแบบเทอร์สโตน (Thurstone's method) เป็นลักษณะที่มีข้อความให้อ่านแล้วผู้ตอบแสดงความคิดเห็นว่า มีความคิดเห็นเชิงบวก กลาง หรือมีความคิดเห็นเชิงลบ โดยไม่มีตัวเลข

2. การสร้างแบบลิเกิต (Likert's method) มีลักษณะเป็นข้อความที่แสดงความรู้สึกซึ่งมีลักษณะทางบวก ทางลบ หรือผสมกันก็ได้ โดยกำหนดค่าเป็นเชิงปริมาณในรูปของตัวเลข

3. การสร้างแบบออกกูด (Osgood's method) มีลักษณะเป็นข้อความ โดยพิจารณาร่วมกับคำตอบซึ่งเป็นคำคุณศัพท์ แล้วผู้ตอบพิจารณาว่าความรู้สึกของผู้ตอบโน้มเอียงไปทางใด

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยการแสดงออกต่อสิ่งนั้น ด้วยความกระตือรือร้น เอาใจใส่เต็มในปฏิบัติงานและทำงานด้วยความอุตสาหะ พยายาม ซึ่งสังเกตได้จากการแสดงออกของบุคคล

ความพึงพอใจต่อการอ่านภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้สึกชอบต่อเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเลือกใช้แบบวัดความพึงพอใจซึ่งเป็นแบบสอบถามของลิเคิร์ต และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดความพึงพอใจแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5) มากที่สุด 4) มาก 3) ปานกลาง 2) น้อย 1) น้อยที่สุด และปรับเกณฑ์การประเมินความต่อพึงพอใจต่อการอ่านภาษาอังกฤษโดย

ใช้เกณฑ์การแปลความหมายเฉลี่ยรายข้อและการแปลความหมายค่าเฉลี่ยในภาพรวมทั้งฉบับของการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

เพลินพิศ สุบัญญัติบุตร (2550, หน้า 69-72) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลวิธี Scanning และ Skimming กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย

- 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผล คือ แบบแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้กลวิธีอ่านแบบ Scanning และกลวิธีอ่านแบบ Skimming และแบบฝึกหัด ในแต่ละแผน
- 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาอังกฤษแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งหมดมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านวิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ความรอบรู้เฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม สรุปได้ว่านักเรียนมีพัฒนาการความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้น ในด้าน ความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้กลวิธีอ่านแบบ Scanning และกลวิธีอ่านแบบ Skimming พบว่ากลวิธีอ่านนี้ช่วยให้นักเรียนอ่านได้เร็วขึ้นโดยอาศัยการสังเกตตัวเลขหรือตัวอักษรที่บ่งชี้ให้นักเรียนอ่านเรื่องได้เร็วขึ้น ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง มีความสนุกสนาน และชอบการอ่านมากขึ้น

เอนก หิริฐสถิต (2548, หน้า 114-120) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่าน เจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ และพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนแบบเดิม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มควบคุม จำนวน 2 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 40 ข้อ แบบสอบถามเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 25 ข้อ และแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนแบบเดิม มีความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีความสามารถทางการอ่านสูงขึ้น มีเจตคติที่ดีขึ้น และพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ที่สูงขึ้น

สุตารัตน์ กองบุปผา (2550, หน้า 79-86) ได้วิจัยการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนที่ใช้ยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันกับวิธีสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มทดลองจำนวน 20 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสอนที่ใช้ยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชัน 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสอนตามปกติ 3) แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ 4) แบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านและแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันสูงกว่าวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากวิธีสอนที่ใช้ยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชัน เป็นวิธีสอนที่มุ่งฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักคิดเป็นตระหนักถึงความคิดหรือกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ทำให้นักเรียนสามารถวางแผนทางการอ่าน เลือกใช้กลวิธีการอ่านที่เหมาะสมและสามารถควบคุมการอ่านของตนเองได้

สิริธร พรเสนา (2550, หน้า 71-72) ได้วิจัยการใช้กิจกรรมโครงสร้างระดับยอดเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 31 คนได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงสร้างระดับยอด จำนวน 8 แผน 2) แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดความคงทนในการเรียนรู้ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมโครงสร้างระดับยอดมีผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลสัมฤทธิ์ความคงทนในการเรียนรู้ความเข้าใจในการอ่านไม่แตกต่างกับผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

กันทิมา จันท์สองสี (2551, หน้า 79-85) ได้วิจัยผลการจัดการเรียนรู้ที่มีต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจและแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้การอ่านตามแนวการสอนมหภาษาและการจัดการเรียนรู้การอ่านตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 34 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านตามแนวการสอนมหภาษาและแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีประสิทธิภาพเท่ากับ 73.76/70.20 และ 75.65/75.29 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่า

ดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5337 และ 0.6063 ตามลำดับ นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ การอ่านตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่า นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้การอ่านตามการสอนมหภาษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้การอ่านตามแนวการสอนมหภาษา และการจัดการเรียนรู้การอ่านตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีแรงจูงใจสูงกว่านักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้การอ่านตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีแรงจูงใจสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้การอ่านตามแนวการสอนมหภาษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

นเรศ เปลี้นคำ (2551, หน้า 82-88) ได้วิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 12 แผน 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจจำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน 3) แบบวัดเจตคติต่อการสอนอ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนความสามารถ ด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติหลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีเจตคติต่อการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างดี

พรรุ้งทิพย์ กิตติศรีปัญญา (2547, หน้า 106-108) ได้วิจัยความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จำนวน 28 คนโดยได้มาจากวิธีการ สุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพวิทยาเขต พณิชยการพระนคร เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษในด้านการฟัง-พูด การอ่าน และการเขียนผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษในด้านการฟัง-พูด การอ่านและการเขียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบ มุ่งประสบการณ์ภาษาก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก

สาวิตรี บุญเชื่อม (2551, หน้า 43-53) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมเสริมการอ่านเพื่อ พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน 2) แบบประเมินความสามารถการคิด วิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้านการตี ความจากสถานการณ์จากเรื่องที่อ่าน ด้านการจับใจความตั้งคำถาม ด้านการแยกแยะข้อดีข้อเสีย และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล และด้านการนำไปประยุกต์ใช้อยู่ในเกณฑ์ดี นักเรียนส่วนใหญ่

มีความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ประเภทการอ่านนิทานการอ่านวรรณกรรม การอ่านบทความ การอ่านข่าว อยู่ในเกณฑ์ดี และนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือและมีความสนใจระหว่างปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นอย่างดี

ชัชวาล มันทะสุวรรณ (2551, หน้า 64-71) ได้วิจัยการใช้กลวิธีอภิปัญญาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กลวิธีอภิปัญญาจำนวน 6 แผน 2) แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ 3) แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนด้วยกลวิธีอภิปัญญา

อุตร วิชัยวงศ์ (2552, หน้า 72) ได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกลวิธี DR-TA การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกลวิธี DR-TA ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกลวิธี DR-TA กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเสียววิทยาสรรพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 16 คน ผลการศึกษา ค้นคว้าพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกลวิธี DR-TA มีประสิทธิภาพ 85.20/76.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 2) ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกลวิธี DR-TA เท่ากับ 0.6100 คิดเป็นร้อยละ 61.00 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกลวิธี DR-TA อยู่ในระดับมาก

กรรณิกา ไครบุตร (2553, หน้า 57-58) ได้วิจัยการคิดวิเคราะห์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ 6 แผนการเรียนรู้ 2) แบบวัดการคิดวิเคราะห์ 4 ด้าน ได้แก่ การจำแนกแยกแยะ (discriminating) การบอกความแตกต่าง (differentiating) การเปรียบเทียบ (comparing) และการสรุปและการตัดสินใจ (making judgment) จำนวน 40 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบบูรณาการแบบสอดแทรก

มีคะแนนการคิดวิเคราะห์ที่ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 เป็นจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 75.76 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ นักเรียนจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีคะแนนการคิดวิเคราะห์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

คะเนิงนิตย ม่วงสี (2553, หน้า 60-64) ได้วิจัยเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยวิธี KWL PLUS และศึกษาความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยวิธี KWL PLUS กลุ่มตัวอย่างจำนวน 46 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ใช้เวลาในการสอนจำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงรวม 15 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่าน 3) แบบวัดความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษโดยวิธี KWL PLUS วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าสถิติ t-test dependent ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยวิธี KWL PLUS สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้วิธี KWL PLUS อยู่ในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ฮาร์มาด้า (Hamada, 2009, pp.447-460) ได้วิจัยการพัฒนาความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ในบทอ่าน การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองกับนักศึกษาชาวญี่ปุ่น 5 แห่ง ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีผลการทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านต่ำมีคะแนนเพิ่มขึ้นโดยการใช้เทคนิคและกลวิธีที่หลากหลาย และนักศึกษามีพัฒนาการในการใช้กลวิธีในการเข้าใจในการอ่านที่กว้างขึ้น

วอล์คเกอร์, และคนอื่น ๆ (Walker, et al., 1983, unpagged) ได้ทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษโครงการ เทรเกอร์ พาร์ค เรียกว่า Concentrated Language Encounter Teaching หรือการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยทำการทดลองกับนักเรียนพื้นเมืองชาวออสเตรเลียที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผลการทดลองเป็นที่น่าพอใจ นักเรียนในกลุ่มทดลอง มีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้งภาษาพูด และภาษาเขียนสูงขึ้น และได้ทดลองสอนภาษาอังกฤษแบบเดียวกันกับนักเรียนระดับ Junior และ Senior ของโรงเรียน Mapperby และ Marryvale ใช้เวลาทดลอง 18 เดือน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารสูงมากขึ้น

หลุย (Louisot, 2009 , unpagged) ได้วิจัยเกี่ยวกับผลการใช้ผังกราฟิกในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้ผังกราฟิกในการจัดระเบียบทางความคิดและพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบรูปสามเหลี่ยม จำนวน 6 สัปดาห์ ซึ่งประกอบด้วย การสำรวจและการสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า การใช้ผังกราฟิกเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่อง

ที่อ่าน และนอกจากนี้ยังพบว่าผังกราฟิกยังเป็นประโยชน์ในการช่วยเรียบเรียงความคิดหลังการอ่าน
ของนักเรียนได้ดีขึ้น

กอร์ซัว, และทาคาชิ (Gorsuch, & Taguchi, 2010, pp.27-59) ได้ทำการวิจัย
การพัฒนาการอ่านและความเข้าใจในการอ่านซ้ำ นักอ่านที่อ่านเก่ง ๆ จะอ่านได้ถูกต้องและเร็ว
ซึ่งเกิดจากการจำคำจำรูปแบบและโครงสร้างของประโยคทำให้สามารถเข้าใจบทอ่านได้ดี การอ่าน
ซ้ำ ๆ ช่วยให้นักเรียนเพิ่มความสามารถทางการอ่านได้ดีขึ้น นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของ
การอ่านและมีความเข้าใจในการอ่านได้ดีเพิ่มขึ้น และยังเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะด้านการฟัง
เขียน และพูดได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า
การจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียน
ได้เรียนรู้จากสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วนำประสบการณ์จากการเรียนรู้มาฝึกปฏิบัติ ทำให้เกิด
ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีความกระตือรือร้นในการเรียน และส่งเสริมการฝึกทักษะทางภาษา
ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการดู ทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาและทักษะ
การคิดไปด้วย ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการเรียน
ภาษาอังกฤษ